

Förbundsstyrelsens förslag nr 1

DHR:s Idé- och målskrift

Förbundsstämma 2005

VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

FÖRSLAG TILL NY IDÉ- OCH MÅLSKRIFT

Förord

I den Nationella handlingsplanen för handikappolitiken skriver regeringen: ”Handikappolitik är en fråga om demokrati och handikapperspektivet skall genomsyra hela samhällssektorn”. Handikappolitiken måste därför vara en del av samhällspolitiken.

Grundläggande värderingar om människors lika värde måste anknyta till människors vardag för att kunna omsättas i politisk handling

DHR som bildades år 1923, har funnits i över 80 år och har under alla dessa år arbetat för att förbättra rörelsehindrade personers livsvillkor.

Vi talar ofta om att vår kamp är en kamp för medborgarrätt. Med medborgarrätten menar vi att människor med funktionshinder har rätt att leva som andra som bor i vårt land. Kravet på jämlikhet och delaktighet skall styra de politiska besluten. Den som utgår från medborgarrätten ser inte människor med funktionshinder som en särskild svag grupp som behöver tas om hand, utan som enskilda individer fullt kapabla att själva bestämma över sina liv. Då blir inte heller de krav vi ställer på miljö och kommunikationer några särlösningar.

Grunden för medborgarrätten är FN:s deklARATIONER om de mänskliga rättigheterna och FN:s standardregler. Syftet med dessa standardregler – som antogs av FN:s generalförsamling 1993 – är att säkerställa att personer med funktionshinder får samma rättigheter som andra medborgare i samhället. Reglerna täcker de flesta områden i samhället och uttrycker viktiga principiella ståndpunkter avseende rättigheter, möjligheter och ansvar.

Denna Idé- och målskrift har i tillämpliga delar FN:s standardregler som utgångspunkt och knyter också an till den Nationella handlingsplanen för handikappolitiken som regeringen antog år 2000.

Den utgår från rörelsehindrade människors vardag och beskriver den ideologi och de värderingar som DHR har som grund när vi talar om människors delaktighet i samhället och alla människors lika värde.

Det är förbundsstyrelsens förhoppning att denna Idé- och målskrift skall vara ett redskap i DHR:s utåtriktade arbete för delaktighet och demokrati och ett vapen i vår kamp mot diskriminering och förmynderi.

Stockholm i maj 2005

Karin Westlund
förbundsordförande

Historik

De Handikappades Riksförbund (DHR) bildades 1923, på initiativ av Anna Vogel som var föreståndare på Vanföreanstalten i Göteborg. Från början var det en kamratförening för dem som lämnat institutionen och föreningens syfte var att vara en sammanhållande länk mellan eleverna. Föreningen utvecklades snabbt till en organisation i folkrörelsetradition med krav på arbete, hjälpmedel, anpassade fordon e t c.

DHR har alltsedan sitt bildande arbetat med att sätta in livsvillkoren för människor med rörelsehinder i ett samhällsperspektiv och har som organisation inte lagt vikt vid medlemmarnas medicinska diagnoser. Däremot har alltid medlemmarnas egna erfarenheter och upplevelser varit centrala. DHR har av tradition varit inriktat på att arbeta med frågor ur ett rörelsehinderperspektiv.

Under de 80 år som DHR har verkat på lokal, regional och riksnivå har frågorna vi arbetat med – arbete, tillgänglighet, allmänna kommunikationer, färdtjänst, personlig service, och hjälpmedel – resulterat i förbättringar, men fortfarande återstår mycket att göra innan samhället är tillgängligt för alla.

Idag arbetar vi med intressepolitiken utifrån ett ”Mänskliga Rättigheter”-perspektiv, vilket ger frågorna en djupare innebörd och orden större kraft.

Detta är DHR

De Handikappades Riksförbund är en organisation som till övervägande del består av människor med rörelsehinder som bedriver aktivt handikappolitiskt arbete, opinionsbildning och information kring frågor som berör situationen för personer med rörelsehinder.

DHR är en demokratisk, ideell samt partipolitiskt och religiöst obunden organisation med uppgift att arbeta för att personer med rörelsehinder blir fullt jämlika och delaktiga i samhället. Till grund för detta arbete ligger DHR:s ideologi och det policydokument som antas av förbundsstyrelsen.

Självupplevd erfarenhet

Personer med rörelsehinder har alltid funnits och kommer alltid att finnas. Vi är en del av samhället med samma rättigheter, skyldigheter och ansvar som övriga medborgare.

Med rörelsehinder menar DHR ett funktionshinder som innebär behov av t ex hjälpmedel, färdtjänst, anpassad fysisk miljö, personlig assistans. Ett rörelsehinder behöver inte i sig automatiskt leda till ett handikapp.

Det är när en människa med rörelsehinder befinner sig i en miljö som inte är tillgänglig eller möts av negativa attityder som handikappet uppstår. Handikapp är således en brist i miljön.

Ingen erfarenhet kan jämföras med den självupplevda. Medlemmar med egna erfarenheter av rörelsehinder skall i första hand representera DHR och föra organisationens talan. Respekt för varandras funktionshinder och dess konsekvenser skall vara ledstjärna i DHR-arbetet. Hänsyn skall tas till bristande ork, smärta, samt svårigheter att kommunicera.

Andra medlemmars och närståendes insikter i rörelsehindrade personers livsvillkor utgör också en viktig resurs och stöd i vårt arbete.

DHR anser att det är en grundläggande rättighet för oss med rörelsehinder att själva definiera våra behov och mål. Att leva med rörelsehinder eller rörelsehinder i kombination med andra funktionsnedsättningar är den erfarenhet, kunskap och kompetens som DHR bygger sitt arbete på. Det är genom denna erfarenhet som vår organisation blir trovärdig och kan spela en viktig

roll i samhället genom att lyfta fram rörelsehindrade personers perspektiv och öka kunskapen om vår livssituation.

Vår människosyn

DHR erkänner principen om alla människors lika värde oavsett nationalitet, religion, kön, ålder, sexuell tillhörighet eller funktionshinder. Inget samhälle, ingen grupp eller enskild person har rätt att förringa eller kränka människovärdet hos en individ eller grupp.

Den praktiska konsekvensen av vår människosyn är att aldrig betrakta människor med funktionshinder som en svag grupp.

Med vår människosyn kan ett samhälle aldrig delas upp i fullvärdiga och inte fullvärdiga medborgare, där vissa utsätts för diskriminering och utanförskap.

Varje människa äger i sig ett omistligt värde som är knutet till hennes existens och inte till vad hon är eller gör.

Människor med funktionshinder har rätt till sitt liv, vilket innebär att ett skadat foster aldrig får utgöra grund för abort. DHR tar inte ställning till abort av andra skäl. Alla barn har rätt att känna sig välkomna och barn och föräldrar skall ges det stöd och resurser som krävs för ett bra liv.

I takt med den medicinska och genetiska forskningens framsteg flyttas också gränsen för vad som är tekniskt möjligt. Det har fört med sig och kan komma att föra med sig mycket positivt i form av nya effektiva mediciner och lindrande eller botande av svåra sjukdomar. Å andra sidan kan gentekniken, gentester, genterapi och fosterdiagnostik påverka synen på funktionshindrade negativt. Det finns risk att endast perfekta individer blir önskvärda i samhället. Frågorna kring detta är mycket viktiga för DHR att arbeta med.

DHR tar avstånd från legalisering av aktiv dödshjälp. Dödshjälp innebär ett ifrågasättande av livets okränkbarhet. Med aktiv dödshjälp menas att läkaren, genom en avsiktlig handling förkortar en människas liv.

Våra erfarenheter av rörelsehinder, sjukdom och svåra livssituationer har lärt oss att livet alltid har ett värde.

Vi vill ha livshjälp, inte dödshjälp.

Välgörenhet

Välgörenhet grundas på ett maktförhållande där den politiska och ekonomiska makten ger av sitt överflöd till de maktlösa. Det finns en historisk tradition av att "lösa" samhällsproblem genom välgörenhet gentemot de mest utsatta grupperna i samhället.

Med vår människosyn finns det inte plats för välgörenhet. Stöd i olika former till organisationens målsättning och ideologi ser vi som en solidaritetshandling och är enligt DHR:s mening inte välgörenhet.

DHR skall inte delta i välgörenhetsinsamlingar. Ingen människa med rörelsehinder skall behöva få sina grundläggande behov tillgodosedda genom välgörenhet.

All social omsorg har historiskt haft stora inslag av välgörenhet och fortfarande finns den tanken kvar när samhällets stöd till personer med funktionshinder skall fördelas. Samhället

har självklart det yttersta ansvaret för att människor inte diskrimineras eller nekas möjligheter att leva som andra på grund av sitt rörelsehinder.

Idag talas det allt mer om att frivilligorganisationer skall överta uppgifter på det sociala området. DHR anser att samhällets grundläggande ansvar inte får rubbas och att service från frivilligorganisationer och/eller anhöriga endast kan accepteras om det är ett fritt val av den enskilde.

Diskriminering och utanförskap

Genom sin kamp har handikapprörelsen bidragit till att förändra samhället. Vi som lever med rörelsehinder utsätts inte längre av ett lika tydligt förtryck som tidigare och vi är inte längre lika avskurna från resten av samhället. Rätten till assistans 1994 gav oss med stora behov av hjälp och service en helt annan makt än tidigare att bestämma över våra liv. I politiska dokument betecknas nu handikappfrågor som en del av medborgarrätten. Det gäller i den Nationella handlingsplanen för handikappolitiken, ”Från patient till medborgare”, som riksdagen antog i juni 2000.

Samtidigt är dagens Sverige ett segregerat land. Vi utestängs i en mängd sammanhang och det förekommer så ofta att det nästan uppfattas som något naturligt. Utanförskapet och därmed också förtrycket lever vidare fast i andra former. I Sverige är det fullt tillåtet att diskriminera människor med funktionshinder. Detta har lett till att vi som lever med rörelsehinder dagligen möter hinder som effektivt utestänger oss från delar av samhället.

Drygt hälften av alla skolor är otillgängliga. Vi kan endast resa med ett fåtal av bussarna i linjetrafik. Våra möjligheter att fritt välja bostad är kraftigt beskurna eftersom endast tio procent av bostäderna i vårt land är tillgängliga. Vill vi handla eller gå på restaurang, måste vi leta länge för att hitta ett ställe där vi kommer in.

Denna diskriminering uppstår när människor delas in i olika grupper där vissa bildar norm för vad som skall gälla för samhällsmedlemmarna. Vi som har rörelsehinder faller utanför denna norm och utestängs därför från viktiga samhällsområden.

På olika sätt berörs vi av utanförskapet och förmynderiet. Detta påverkar oss i många av livets skeenden. Det gemensamma är att en mängd hinder reses när vi själva vill forma våra liv. Att leva med rörelsehinder innebär att ofta utestängas från utbildning, arbetsliv, politik, social rörlighet, ekonomisk trygghet, makt e t c.

Denna utestängning beror till stor del på bristande tillgänglighet.

Lagstiftning är ett viktigt verktyg för att förhindra diskriminering och DHR har därför som krav att bristande tillgänglighet skall utgöra en rättslig grund för anmälan om diskriminering.

Ökad medvetenhet

Staterna bör aktivt öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med (Standardregel 1)

Medvetenhet och kunskap om omgivningen är faktorer som styr människors bemötande och attityder. Okunskap leder ofta till negativa attityder och ett dåligt bemötande. Man kan dela in bemötande i tre olika nivåer.

Den *första* nivån, där grunden läggs i politiken genom lagstiftning, programskrifter och politik i allmänhet.

Den *andra* nivån handlar om hur myndigheter tolkar handikappolitik och lagstiftning, samt de värderingar som ligger till grund för handikappolitiken.

Den *tredje* nivån, där tjänstemannen möter personen med funktionshinder.

På den första nivån finns idag goda intentioner i handikappolitiken, dels genom den Nationella handlingsplanen, och dels genom lagstiftningen. Glappet är dock stort mellan teori och praktik när det gäller medvetenhet om och bemötande av personer med funktionshinder i samhället. Negativa attityder, fördomar och diskriminering är fortfarande företeelser som personer med funktionshinder möts av dagligen i vårt samhälle.

Många personer med funktionshinder känner sig ofta dåligt bemötta i kontakter med myndigheter när man ansöker om samhällsinsatser. Detta problem är speciellt tydligt bland kvinnor och invandrare med funktionshinder. Många har en känsla av att inte kunna påverka sin situation – att ständigt vara kontrollerad, ifrågasatt och misstrodd. Den enskilde kommer i ett underläge och i en beroendesituation gentemot den som beslutar om stödåtgärder. Det finns tjänstemän som har dåliga kunskaper när det gäller funktionshinder, lagstiftning och hur lagarna skall tolkas. Denna okunskap leder ofta till ett dåligt bemötande – att man inte ser den enskilde individen och hans/hennes behov och därmed tolkar lagarna snävt.

Så här vill vi ha det:

- Att samhället målmedvetet arbetar för att bidra till ökade kunskaper om personer med funktionshinder i samhället;
- Att staten tar sitt ansvar och medverkar till att organisationerna får ekonomisk möjlighet att genomföra sitt viktiga påverkansarbete;
- Att samhället verkar för att personer med funktionshinder uppnår fullt deltagande i samtliga delar av samhället;
- Att göra det möjligt för personer med rörelsehinder att engagera sig politiskt och göra rörelsehinderperspektivet synligt i den politiska beslutsprocessen;
- Att bemötande av personer med funktionshinder sker med respekt;
- Att individens kunskaper och erfarenheter av att leva med funktionshinder respekteras;
- Att det inom myndigheter, organisationer och företag skall finnas kompetens om rörelsehinder;
- Att rörelsehindrade personer har likvärdiga möjligheter att göra karriär och att finnas på ledande befattningar i företag och organisationer.

Medicinsk vård, habilitering och återkommande rehabilitering

Staterna bör ansvara för att effektiv medicinsk vård och behandling finns tillgänglig för människor med funktionsnedsättning. Staterna bör se till att rehabilitering erbjuds för människor med funktionsnedsättning för att kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga. (Standardregel 2 och 3)

Individen måste bli respekterad i vården. Det måste finnas ett helt annat maktförhållande mellan patienten och behandlaren där patientens åsikt, kunskap och integritet är styrande. Patientens rättigheter måste stärkas generellt inom all vård och behandling.

Att leva med rörelsehinder innebär att man själv blir den bäste experten på sitt funktionshinder. Att stärka patienträttigheterna och patientskyddet och ta till vara individens kompetens är mycket angeläget för DHR. Särskilt gäller detta respekten för den enskildes integritet.

Det måste vara tillåtet att ha med sig sin personliga assistans under längre sjukhusvistelser eftersom denna utgör en ”livförsäkring” för många personer med rörelsehinder med stora assistansbehov.

Det är viktigt att både den slutna och öppna vården är fysiskt tillgänglig och har en beredskap att ta emot personer med omfattande rörelsehinder så att alla har möjlighet till behandling och den medicinska kunskap som finns inom sjukvården.

Många personer med rörelsehinder har en grundsjukdom eller skada som under vissa perioder gör oss mer beroende av sjukvården. Mediciner och rehabiliterings-/habiliteringsperioder är viktiga inslag för att kunna fungera i vardagslivet och kunna upprätthålla en god livskvalité i sin vanliga sociala roll: som familjemedlem, på arbetet eller i studiemiljön.

I många landsting finns praxis och prioriteringar, som försvårar möjligheterna, att erhålla habilitering/rehabilitering, särskilt när man blivit äldre – över 65 år – trots att behovet av rehabilitering ökar med stigande ålder. Det gäller såväl rehabilitering utanför länet och utomlands som poliklinisk behandling på hemorten i form av t ex bad och/eller sjukgymnastik.

Så här vill vi ha det

- Att det i varje län/geografisk region skall finnas ett rehabiliterings-/habiliteringscentrum med erfarenheter om olika rörelsehinder och dess behandlingsmetoder;
- Att både den som skadas mitt i livet och den som har ett medfött funktionshinder måste tillförsäkras tillgång till återkommande rehabilitering/habilitering;
- Att personer med bestående rörelsehinder som har arbete skall kunna få sin rehabilitering genom försäkringskassan;
- Att personer med bestående rörelsehinder skall ha rätt till rehabiliteringsplan efter behov och inte beroende av diagnos eller ålder samt en återkommande, sammanhängande rehabiliteringsperiod;
- Att den enskilde själv skall kunna bestämma var och hur hans/hennes behov bäst tillgodoses;
- Att den enskilde skall ges möjlighet till rehabilitering utomlands.

Stöd och service

Staterna bör garantera att det finns hjälpmedel och utrustning, personlig assistans och tolkservice som uppfyller de behov som personer med funktionsnedsättning har. Detta behövs för att människor med funktionsnedsättningar skall få jämlika möjligheter.

(Standardregel nr 4)

HJÄLPMEDEL

DHR anser att väl fungerande hjälpmedel är en förutsättning för att personer med rörelsehinder skall kunna leva ett aktivt, oberoende och självständigt liv med den integritet som varje människa har rätt till.

Hjälpmedelsverksamheten har genomgått stora förändringar, som påverkat hanteringen negativt. Ansvaret är delat mellan flera huvudmän: landstingen, kommunerna, försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket. Följden är att det saknas en helhetssyn på den enskildes situation och behov och att brukaren riskerar att hamna mellan flera stolar.

Det finns stora geografiska skillnader och hjälpmedelsbehoven bedöms olika beroende på bostadsort. I en del regioner är hjälpmedelshanteringen avgiftsfri. I andra delar av landet tas full avgift eller egenavgifter ut, som i en del fall ingår i ett högkostnadsskydd. Trots att grundförutsättningen enligt Hälso- och Sjukvårdslagen är att ingen människa skall behöva ha merkostnader på grund av funktionshinder.

De av oss som har behov av hjälpmedel påtalar ofta brister i informationen kring dessa – om hjälpmedelsutbudet, service, vart man kan vända sig och vem som är ansvarig. Smala hjälpmedelssortiment, olika regler över landet och ansträngd ekonomi begränsar brukarens möjlighet att få prova och välja passande hjälpmedel.

Det behövs bättre bemötande och förståelse för individens egen kunskap och erfarenhet av att leva med rörelsehinder.

Inom det ortopedtekniska området drivs verksamheten huvudsakligen genom privata ortopedtekniska företag. Tillsynsansvaret för de privata verkstäderna är oklart. Det finns stort behov av utbildningsinsatser, kompetensutveckling och forskning på det ortopedtekniska området.

Det finns ingen rätt att överklaga ett fattat beslut om hjälpmedel, vilket ger brukaren en känsla av maktlöshet. En rättighetslagstiftning skulle ge brukaren möjlighet att framföra sin åsikt och få den prövad. Domstolsutslagen skulle även bli vägledande för hela landet.

Så här vill vi ha det:

- Att en rättighetslag införs som ger personer med funktionsnedsättningar rätt till hjälpmedel efter behov;
- Att hjälpmedel som ordinerats av medicinska skäl inte skall kunna avslås av ekonomiska skäl;
- Att hjälpmedel skall vara avgiftsfria;
- Att regionala skillnader inom landet inte tillåts;
- Att det finns en samlad organisation för hjälpmedelsinriktad verksamhet i respektive region;
- Att det sker en kompetenshöjning inom området bemötande;
- Att hjälpmedelsinformation blir bättre;

- Att Socialstyrelsen har tillsynsansvaret för all hjälpmedelsverksamhet
- Att utbildning och forskning får ökade resurser inom det ortopedtekniska området;

Personlig Service - Hemtjänst

DHR vill att hemtjänsten skall utformas så att brukarna får inflytande över den verksamhet som hemtjänsten bedriver samt att servicen byter namn till Personlig service.

Det innebär att man som brukare skall kunna bestämma när, och hur man vill ha servicen utförd. Det betyder också att brukaren bestämmer vem/vilka som utför densamma och att man får välja vad servicen skall innehålla och var den skall ske.

På samma sätt är det brukaren som skall besluta om hur lång tid han/hon vill lägga på olika typer av service som städning, handling, matlagning e t c.

Tanken är att personlig service skall efterlikna de rättigheter man har genom LSS-insatsen, personlig assistans.

Så här vill vi ha det

- Att den som använder hemtjänst skall få ett reellt och ökat inflytande över när, till vad och av vem servicen skall utföras samt vad den skall innehålla;
- Att hemtjänsten skall byta namn till ”personlig service” för att markera ökat brukarinflytande;
- Att behovet av service skall styra samhällets insatser – inte personens eller kommunens ekonomi.

Personlig assistans

När lagen (1999:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och bl a rätten till personlig assistans kom 1994, var den ett stort genombrott för hela handikapp- och brukarrörelsen, för rätten till ett självvalt liv trots omfattande funktionshinder och stora behov av andra människors assistans.

När nu assistansreformen har fått verka i ett decennium har vi sett hur omvälvande denna reform har blivit för människor med omfattande funktionshinder. Vi har sett hur många av oss med stöd av den personliga assistansen kan leva ett liv på jämlika villkor med icke funktionshindrade. Vi kan studera, arbeta, bilda familj, idka friluftsliv, ägna oss åt politiskt arbete, föreningsliv och hobbies – alltså i stort sett leva som andra – helt enligt lagstiftarens intentioner. En av de viktigaste förutsättningarna för att den personliga assistansen har kommit att få så positiva effekter för många brukare är att assistansersättningen är statlig och att den enskilde själv väljer i vilken arbetsgivarform assistansen skall utföras.

Dock finns det en del ”grus i maskineriet”. Det finns assistansanordnare som genom sitt oseriösa sätt att bedriva personlig assistans hotar hela reformen!

Den kommunalt bedrivna personliga assistansen präglas inte sällan av traditionellt vård- och omsorgstänkande med bl a generella regelverk. Begränsningarna vid sjukhusvistelse bör klaras ut så att brukare får behålla sin assistans i sex månader vid sjukhusvistelse, enligt ett tidigare RFV-förslag. 65-årsgränsen finns kvar eftersom ingen efter fyllda 65 år kan nybeviljas personlig assistans enligt LSS och LASS även om bl a DHR:s kamp lett till att personer som beviljats assistans före fyllda 65 år får behålla sin assistans efter 65-årsdagen.

Så här vill vi ha det:

- Att brukaren/legale företrädaren skall ha en stark position i samband med rekrytering, arbetsledning, fortbildning m m som rör de personliga assistenterna;
- Att personlig assistans enligt LASS skall vara statligt finansierad;
- Att det inte får skapas generella regelverk som ger inskränkningar i assistansens innehåll;
- Att bibehållen rätt till personlig assistans och assistansersättning i minst sex månader garanteras vid sjukhusvistelse.
- Att assistansersättningen skall ligga på en ekonomisk nivå som möjliggör bra lön, goda rekryteringsvillkor och bra anställningsförhållandena för personliga assistenter;
- Att personlig assistans skall kunna beviljas även till personer fyllda 65 år.

Tillgängligheten

Staterna bör ta initiativ till åtgärder i den yttre miljön för att undanröja hinder mot tillgänglighet. Detta bör innebära att regler och riktlinjer utvecklas och att det övervägs att lagstiftningsvägen säkra tillgängligheten på olika områden i samhället, t ex tillgängligheten till bostäder och andra byggnader, kollektivtransporter och andra kommunikationsmedel, gator och andra miljöer utomhus. (Standardregel 5)

Vart man än vänder sig i samhället, inom snart sagt varje mänsklig aktivitet, så kommer tillgängligheten i den yttre miljön att bestämma om man som rörelsehindrad kan delta eller inte.

Ett par trappsteg, en tung dörr eller en för smal dörröppning gör att personer med rörelsehinder stängs ute, att vi förvägras delta i aktiviteter som andra tar för givna – att vi blir diskriminerade.

Därför är också ett av DHR:s kraftfullaste krav på samhället att bristande tillgänglighet skall utgöra en rättslig grund för anmälan om diskriminering.

År 2010 skall Sverige vara tillgängligt enligt den Nationella handlingsplanen för handikappolitiken.

Först år 2003 kom Boverket med sina riktlinjer för vad som är att betrakta som enkelt åtgärdade hinder och hur de skall elimineras. Nu återstår alltså för stat och kommun att sätta igång arbetet.

Att de små hindren i form av trösklar, tunga dörrar och smala passager på biografier, pizzerior, frisersalonger, uteserveringar och idrottshallar försvinner är i första hand näringsidkarnas och fastighetsägarnas ansvar men ytterst vilar ansvaret för att ord skall bli handling på samhället – stat och kommun.

I den yttre miljön finns fortfarande mängder av hinder som utestänger människor med rörelsehinder. I parker och lekparker består gångvägarna ofta av svårforcerat grus. Bara ett fåtal av landets alla lekparker är gjorda för att kunna ta emot också barn och/eller föräldrar med rörelsehinder. På samma sätt är kyrkogårdarna ofta otillgängliga på grund av sina grusade gångvägar.

Gator, torg, gågator, shoppingcentra, restauranger, uteserveringar, posten, arbetsplatser, högskolor och universitet, friluftsliv och idrott – överallt finns brister i miljön som utestänger och diskriminerar.

Sedan 1966 har bygglagstiftningen innehållit krav på tillgänglighet. Fortfarande byggs det dock på ett sätt som inte motsvarar de krav som vi som lever med rörelsehinder har på tillgänglighet. Detta beror bland annat på att bygglagstiftningen endast i generella ordalag ställer krav på tillgänglighet, och att de sanktionsmöjligheter som ändå finns inte används

För att komma åt detta problem behövs därför ett mer detaljerat regelverk för byggande som har tydliga riktlinjer för kraven på tillgänglighet, kombinerat med sanktionsmöjligheter.

På samma sätt som inom boendet så inskränker bristande tillgänglighet valfriheten när det handlar om att välja dagis eller skola.

De otillgängliga skolorna innebär dessutom en särbehandling när det är val eftersom valförrättning ofta sker i dessa lokaler.

Att vid vår demokratis största symbolhandling, röstningen, inte kunna använda samma lokal som andra röstberättigade är inte värdigt.

För att tillgänglighetsarbetet skall bidra till ett jämlikt samhälle måste särlösningar försvinna.

Ett exempel på detta är speciella entréer för människor med rörelsehinder.

Att inte kunna använda samma entré som sina vänner och övriga besökare eller tvingas använda en bakväg är kränkande och överensstämmer inte med målen om jämlikhet.

Huvudentréer skall därför vara tillgängliga för alla.

Exemplen är många på hinder i tillgängligheten som minskar våra möjligheter att leva ett jämställt och fullgott liv.

För att de handikappolitiska målen i enlighet med den Nationella planen för handikappolitiken skall uppnås fram till år 2010 krävs krafttag av samhället.

Så här vill vi ha det:

- Att bristande tillgänglighet skall utgöra en rättslig grund för anmälan om diskriminering;
- Att alla offentliga byggnader skall vara tillgängliga;
- Att särlösningar i form av varuhissar och egna "handikappentréer" inte accepteras;
- Att de regler och lagar som finns i Plan- och Bygglagen efterlevs. Vår kunskap och erfarenhet av att leva med rörelsehinder måste tas till vara i planering och hela byggprocessen. Verksamma kontrollinsatser krävs liksom kännbara sanktioner för den som bryter mot regler och lagar;
- Att varje kommun skall genomföra inventering av sin yttre och inre miljö samt upprätta en handlingsplan för hur de handikappolitiska målen skall kunna uppfyllas till år 2010. I denna handlingsplan skall även privata näringsidkare inkluderas;
- Att tillgängliga toaletter och entréer får en tydlig skyltning;
- Att anpassningsbidrag skall kunna beviljas också till fritidsbostäder. Den sökande skall ges ett avgörande inflytande över hur anpassningen utförs.

ALLMÄNNA KOMMUNIKATIONER

Rörelsefrihet – att kunna röra sig fritt utomhus och färdas med kollektivtrafiken på lika villkor – är en självklar rättighet och en grundläggande förutsättning för ett aktivt och delaktigt liv.

Trots att det i ”Lag om handikappanpassad kollektivtrafik” år 1979 och 1994 fastställdes att anpassning skulle ske, finns idag stora brister i kollektivtrafiken och den offentliga trafikmiljön som utestänger rörelsehindrade personer från att röra sig fritt i samhället. Som resenärer med rörelsehinder kräver vi en service inom kollektivtrafiken som är likvärdig den som andra har.

Persontransporterna i hela landet skall uppfylla höga krav på tillgänglighet för resenärer med rörelsehinder. Vi skall kunna färdas som alla andra resenärer på exempelvis buss, kunna köpa biljetter och byta färdmedel på egen hand. Transportsystemet – trafikslag, infrastruktur, färdmedel, trafik, information och personlig service – måste ha en sådan kvalitet och samordning att en resenär med rörelsehinder kan resa från dörr till dörr på ett värdigt, säkert och bekvämt sätt. Det innebär att färdmedlen skall vara utrustade med ramp eller lift och utrymme finnas i fordonen för rullstol och festsättning. Även trafikmiljön med vänthallar, hållplatser och gångvägar båt- och flygterminaler skall vara tillgängliga.

I luftfarten krävs att flygbolagen sätter in så stora plan att de av oss som använder el-rullstolar kan resa med. Ett annat behov är personliftrar på flygplatserna. Trånga utrymmen på planen gör resandet obekvämt. Den resekomfort som erbjuds affärsresenärer bör utan höjda priser även komma resenärer med rörelsehinder till del.

För att hela resan skall fungera krävs utöver sektorsansvaret en övergripande samverkan mellan transportslagen och handikapporganisationerna.

Förutom lagstiftning skall upphandlingen användas som styrinstrument för att göra kollektivtrafiken tillgänglig för funktionshindrade resenärer.

För att försäkra sig om att lagen om handikappanpassad kollektivtrafik följs, krävs det tydligare bestämmelser kring tillsynen. Det skall finnas kännbara sanktionsmöjligheter mot trafikhuvudmän vid bristande tillgänglighet i persontransporter och trafikmiljö.

Så här vill vi ha det:

- Att alla trafikslag skall vara tillgängliga;
- Att tillgängligheten skall finnas från dörr till dörr, d v s hela resan;
- Att EU:s bussdirektiv om en tillgänglig tätortstrafik utökas till att gälla även landsortstrafiken;
- Att personal inom kollektivtrafiken ges utbildning för att skapa trygghet för resenärer med funktionsnedsättningar.
- Att rullstolar och hjälpmedel skall hanteras på sådant sätt att de kommer fram till resmålet i oskadat skick;
- Att möjligheten att få ta med tyngre permobil på alla flyglinjer i Sverige utökas;
- Att klarare tillsynsbestämmelser och sanktionsmöjligheter införs;
- Att möjligheterna att resa utomlands ökas.

FÄRDTJÄNST

Även med en tillgänglig och fungerande kollektivtrafik kommer det alltid att finnas behov av ett komplement för rörelsehindrade resenärer med särskilda servicebehov, t ex i form av färdtjänst. Färdtjänsten kan inte endast ses som ett komplement till kollektivtrafiken. Den är även en ersättning för personer som inte kan välja att köra bil, cykla eller gå.

Generellt kan sägas att färdtjänsten har många begränsningar. Den ger mycket små möjligheter till spontanresor, genom sin organisation är förseningar vanligt förekommande, antalet resor är begränsade och kostnaden på många håll betydligt högre än för den övriga kollektivtrafiken. Färdtjänstvillkoren har de senaste åren försämrats över så gott som hela landet.

Så länge kollektivtrafiken utestänger personer med rörelsehinder från samhället är en fungerande färdtjänst för många den enda möjligheten till ett liv utanför det egna hemmet. Även färdtjänstresenärer har rätt att vara aktiva och delaktiga medborgare utan att styras av byråkrati och kommunens ekonomi.

DHR anser vidare att alla som har rätt till färdtjänst skall ha generell rätt till ledsagare. Bestämmelsen skall vara tvingande för kommunen. På samma sätt skall även personer med personlig assistans enligt LSS/LASS eller enligt annan lagstiftning automatiskt beviljas ledsagare utan särskild prövning. Avgift skall inte heller i fortsättningen tas ut för den eller de ledsagare som resenären behöver för att kunna genomföra sina resor och ändamålet med dessa.

Begränsande regler för antalet medresenärer innebär att färdtjänstresenärer inte kan resa på samma sätt som andra kollektivtrafikresande, till exempel tillsammans med familjen eller andra närstående. DHR anser att beslut om medresenär skall gälla generellt och inte bara vid speciella resor. Bestämmelsen skall vara tvingande för kommunen.

Avsaknad av allmänna kommunikationer utgör inte en grund för beviljande av färdtjänst. Lagen om färdtjänst måste ändras så att det blir möjligt att få färdtjänstillstånd i nämnda fall, i varje fall då sjukdom och funktionshinder skapar behov av att kunna resa.

Så kallad ”rullstolstaxi” har visat sig ge en helt annan frihet och flexibilitet än den gamla färdtjänstmodellen med lång framförhållning, förseningar och samåkning. DHR vill arbeta för införandet av ett taxisystem för alla, där det finns bilar med plats även för resenärer med manuella och eldrivna rullstolar.

Så här vill vi ha det:

- Att rätt och möjlighet finns att resa på samma villkor som övriga medborgare;
- Att färdtjänsten utformas efter resenärens behov;
- Att flexibiliteten förbättras;
- Att avgifterna för färdtjänst likställs med kollektivtrafiken;
- Att kvalitén för färdtjänsten utvecklas och säkras genom fastställda kvalitetskrav;
- Att generell rätt till ledsagare och/eller medresenär skall gälla vid behov;
- Att alla taxibilar blir användbara även för personer som använder manuell eller elektrisk rullstol;
- Att trafikförsörjningsplaner införs i lagen om färdtjänst;
- Att en tillsynsmyndighet med sanktionsmöjligheter för färdtjänsten skapas.

BILSTÖD

Med en kollektivtrafik som i stora delar är oanvändbar för personer med rörelsehinder och en färdtjänst som alltid skall bestämmas i förväg blir den egna bilen ett utomordentligt viktigt verktyg för en ökad tillgänglighet. Att själv kunna åka vart man vill, när man vill och minska beroendet av andras hjälp är en frihetskänsla som måste försvaras.

Det är oacceptabelt att vara tvungen att stå i kö till nästa budgetår på grund av att budgeten är förbrukad för att få sitt beslut om bilstöd verkställt. För många personer med rörelsehinder är det omöjligt att köpa en bil utan bilstöd. Bilstödet har urholkats successivt under många år, vilket lett till att nuvarande bidrag inte på långa vägar täcker kostnaden för en medelstor bil och ännu mindre täcker kostnaden för en bil av Van-typ.

Det är även oacceptabelt att personer som inte deltar i arbetslivet missgynnas, eftersom bilstödet upphör vid 50 år för bilförare, som inte förvärvsarbetat, och i annat fall då bilföraren uppnår 65 års ålder.

Så här vill vi ha det:

- Att anslagna medel för bilstödet skall räcka till alla som fått bilstöd beviljat;
- Att statligt bilstöd skall utgå utan koppling till ålder eller förvärvsarbete;
- Att grundbidraget höjs.

Utbildning

Staterna bör erkänna principen om lika möjligheter till utbildning på grundskole-, gymnasie- och högskolenivå för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. De bör se till att sådan utbildning är en integrerad del av den ordinarie utbildningen. (Standardregel 6)

1842 infördes allmän skolplikt i Sverige, först 1962 omfattande den också barn med funktionshinder. Det tog alltså 120 år innan barn med funktionshinder kom att jämföras med andra barn när det gäller skyldigheten/möjligheten att gå i skolan.

Alla skall ha samma rätt till skola och en likvärdig utbildning. Trots detta är studenter med funktionsnedsättning fortfarande kraftigt underrepresenterade inom universitet och högskolor. Detta kan delvis förklaras med att många universitet och högskolor inte är tillgängliga för elever med rörelsehinder, men detta förhållande gäller också grundskola och gymnasium. Många elever med rörelsehinder tvingas därför att gå i s k riksgymnasier för rörelsehindrade.

Rörelsehindrade elever ges ofta föreställningen att de inte klarar av att gå tillsammans med icke rörelsehindrade elever. Genom dessa attityder och den omhändertagande karaktären på riksgymnasier förstärks det sociala utanförskapet ytterligare hos elever med rörelsehinder och förbereder dem dåligt inför tillvaron utanför och efter skolan.

Därför är riksgymnasier och integrerade klasser inget bra alternativ för elever med rörelsehinder.

En förutsättning för en skola öppen för alla är att alla skolor måste vara tillgängliga och kunna användas av alla. Fortfarande uppfyller cirka hälften av landets skolor inte ens minimikraven på tillgänglighet. Många elever med funktionshinder kan än idag inte gå i skola i sin hemort på grund av att skolorna där är otillgängliga. Tillgänglighetsfrågan handlar också om vilken

människo- och livssyn som skolan skall förmedla – är det en skola för alla där man kan tala om jämlikhet och delaktighet?

En konsekvens av otillgängligheten är att skolorna ofta befriar elever från ämnen som t ex gymnastik, prao, hemkunskap och teckning. Elever med funktionshinder skall inte särbehandlas utan skall ha samma möjlighet till utbildning och praktik som övriga elever.

Så här vill vi ha det:

- Att samtliga skolor och utbildningsinstanser inklusive studieförbunden skall vara tillgängliga för alla;
- Att samtliga elever skall kunna erbjudas utbildning på sin hemort samt erbjudas de särskilda stödåtgärder som krävs, anpassade efter individen;
- Att Riksgymnasierna för elever med rörelsehinder snarast skall avvecklas, i takt med att landets utbildningsväsen görs tillgängligt för människor med funktionshinder;
- Att även friskolor skall vara öppna för alla. DHR kräver därför att möjligheten för friskolorna att neka plats till elever med särskilda stödbehov skall avskaffas;
- Att utgångspunkten för en fungerande skola måste vara att det är elevers individuella behov som styr utformningen av åtgärder och anpassning;
- Att elevassistenten skall vara en resurs för eleven och inte för skolan och det är eleven som skall bestämma om assistenten behövs, och vem assistenten skall vara;
- Att elever med rörelsehinder skall ha rätt till Prao, feriearbeten eller annan arbetslivserfarenhet;
- Att syokonsulenter och vägledare på arbetsförmedlingen skall ha kompetens om hur det är att leva med rörelsehinder så att de kan stödja ungdomarna i deras yrkesval utifrån intressen och resurser;
- Att DHR:s och Förbundet Unga Rörelsehindrades erfarenheter av att leva med rörelsehinder skall tas tillvara inom alla utbildningsområden.

Arbete

Staterna bör erkänna principen att förutsättningar skapas för människor med funktionsnedsättning så att de skall kunna utnyttja sina mänskliga rättigheter, särskilt rätten till arbete. Såväl på landsbygden som i städerna måste de ha lika möjligheter till produktivt och inkomstbringande arbete. (Standardregel nr 7)

Ingen person skall utestängas från rätten till arbete, praktikplats eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder på grund av rörelsehinder. Ingen arbetsgivare har rätt att diskriminera en person med rörelsehinder från anställning om personen har formella kvalifikationer för arbetsuppgiften ifråga.

Arbetslösheten bland personer med rörelsehinder i Sverige är konstant hög oavsett om det är hög- eller lågkonjunktur. Detta är oacceptabelt då rätten till arbete och utbildning finns inskriven i grundlagen. Ett yrkesverksamt liv är för de flesta grundläggande för vår identitet och självkänsla. Arbetet ger också sociala kontakter och ekonomiskt oberoende. Till arbete och lön knyts också många rättigheter.

Regeringen måste arbeta för en aktiv arbetsmarknadspolitik som innebär möjligheter till arbete för rörelsehindrade på hela den ordinarie arbetsmarknaden. För att öka andelen funktionshindrade på arbetsmarknaden kan det ibland vara bra med olika former av arbetsgivarstöd för att öka möjligheterna för arbetsgivare att anställa personer med

funktionsnedsättningar. Arbetsgivarna måste också bättre informeras om vilka stödformer som finns.

En av orsakerna till arbetslösheten är bristen på kunniga och kreativa studie- och yrkesvägledare i skolan och på arbetsförmedlingen. De slussar idag in många arbets sökande personer med rörelsehinder i särskilda, smala yrkesområden vilket gör att unga människor med rörelsehinder saknar yrkesutbildning för dagens arbetsmarknad. Uppmuntran till yrkesutbildning eller högskoleutbildning ges alltför sällan.

Alla människor med rörelsehinder måste ha rätt till arbete i den omfattning som de egna resurserna medger. Landets arbetsförmedlingar måste därför tvingas prioritera insatser riktade till personer med omfattande rörelsehinder. För den som inte alls kan arbeta måste det finnas alternativa verksamheter som känns meningsfulla och viktiga, som gör att den enskilde kan förverkliga sig själv och får en meningsfull tillvaro.

Så här vill vi ha det:

- Att en flexibel arbetsmarknad skapas där den som lever med funktionshinder i samförstånd med arbetsgivaren kan påverka arbetstider och arbetsformer;
- Att arbetslösheten för personer med funktionshinder inte skall vara högre än för befolkningen i övrigt i Sverige;
- Att samtliga arbetsgivare skall vara beredda att medverka till att människor med funktionshinder får arbete;
- Att bemötande gentemot arbets sökande måste förbättras;
- Att alla arbets sökande skall bedömas likvärdigt och objektivt utifrån sin kompetens i förhållande till de arbetsuppgifter som skall utföras;
- Att andra former av arbete skall erbjudas personer med funktionshinder som inte klarar av att arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden;
- Att elever med funktionshinder skall ha samma rätt till prao och arbetsplatsbesök som övriga elever;
- Att informationen om vilka arbetsmarknadspolitiska stödformer som finns, samt vilken rätt den enskilde har till dessa måste bli tydligare.

Ekonomisk och social trygghet

Staterna bör garantera att människor med funktionsnedsättning får tillräckligt stort ekonomiskt stöd, om de tillfälligt har förlorat sin inkomst, om de har fått den reducerad eller om de inte har någon möjlighet alls att ha ett arbete och om detta är en följd av en funktionsnedsättning eller faktorer som beror på en funktionsnedsättning.

Staterna bör se till att de kostnader som dessa människor och deras familjer ofta får till följd av en funktionsnedsättning beaktas när stöd beräknas. (Standardregel 8)

Ekonomi är ett stort orosmoln för många av oss som lever med funktionshinder. Upprepade utredningar visar att människor med funktionshinder har lägre inkomster och sämre ekonomisk levnadsstandard än befolkningen i genomsnitt. Den huvudsakliga anledningen är knappa ekonomiska resurser i utgångsläget på grund av sjukersättning/aktivitetsersättning, ålderspension eller anställning med lönebidrag. Därtill kommer att funktionsnedsättning i många fall medför merkostnader genom behovet av olika serviceinsatser som hemtjänst, hjälpmedel, sjukvård, mediciner, rehabilitering etc.

Behov av anpassningsåtgärder och stora ytor för att många av oss som har rörelsehinder inte kan bo var som helst innebär också ofta merkostnader. Otillgänglighet och bristande

valmöjlighet till rekreation, kultur och andra fritidsaktiviteter kan också skapa högre kostnader och leda till mindre aktivitet.

Bil- och färdtjänstkostnader, kostnader för hjälpbehov som inte täcks av hemtjänsten, avgifter för enkla hjälpmedel, läkarbesök, behandlingar m m är exempel på merkostnader som personer med funktionshinder kan drabbas av. Handikappersättningen täcker inte alltid enskildas merkostnader, vilket är en vanlig uppfattning inom kommunerna. I genomsnitt täcks endast 60 % av merkostnaderna av handkappersättningen. Detta visar tydligt på avsaknaden av en helhetsbild över de merkostnader personer med funktionshinder har. Höjning av olika avgifter på grund av besparingar inom kommun och landsting har lett till försämrade ekonomi för personer med funktionsnedsättningar under senare år.

Den osäkra situationen med svag ekonomi, ständiga omprövningar och myndigheternas restriktivare bedömningar har skapat en större social otrygghet bland personer med behov av service.

Medan andra grupper får allt högre levnadsstandard genom bl a Allmän Tjänstepension (ATP) drabbas äldre personer, som levt med funktionshinder kanske större delen av livet, av stora försämrings vid 65 års ålder. Stödformer upphör, som med olika konstruktioner funnits för att i någon mån kompensera de höga kostnader som ett funktionshinder medför. Rätten att ansöka om t ex bilstöd, handikappersättning och personlig assistans genom LSS/LASS finns inte längre efter fyllda 65 år, trots att merkostnader och behov av service snarare ökar med stigande ålder.

Så här vill vi ha det:

- Att merkostnader på grund av funktionshinder skall kompenseras fullt ut;
- Att handikappersättningen skall täcka alla merkostnader som uppkommer på grund av funktionshinder;
- Att behovet skall styra efterfrågan på samhällservice – inte ekonomiska förhållanden;
- Att begränsningar av serviceinsatser som t ex hemtjänst och färdtjänst inte får leda till att personer med rörelsehinder isoleras;
- Att människor inte skall behöva få sin rörelsefrihet begränsad och sin livskvalitet försämrade på grund av höga avgifter för nödvändig service;
- Att 65-årsgränserna tas bort – behovet och inte åldern skall vara avgörande.

Familjeliv och personlig integritet

Staten skall främja möjligheten för människor med funktionsnedsättning att leva familjeliv. De bör främja deras rätt till personlig integritet och se till att lagar inte diskriminerar människor med funktionsnedsättning när det gäller sexuella relationer, äktenskap och föräldraskap. (Standardregel 9)

Personer med rörelsehinder har rätt till ett sexualliv. Det innebär rätt till rådgivning, kunskap om egna sexuella möjligheter och rätt till hjälpmedel. Såväl man som kvinna med fertilitetsproblem har rätt till upplysning om de metoder och möjligheter till föräldraskap som finns. I det fall en funktionsnedsättning också försämrar den sexuella förmågan skall personen ha rätt till gratis potensmedel.

Det finns fortfarande negativa attityder mot att människor med rörelsehinder har ett sexualliv, parrelation eller blir föräldrar.

Många tror att personer med rörelsehinder inte klarar av att vara föräldrar, som om rörelsehindret skulle vara avgörande för att bli en bra förälder eller ej. Trots dessa negativa förväntningar och synsätt väljer allt fler kvinnor och män med rörelsehinder idag att bli föräldrar.

Ingen har rätt att neka någon möjligheten till föräldraskap genom att avråda från graviditet, adoption eller på annat sätt negativt styra ett sådant beslut. Som gravid eller med önskan om att bli gravid skall en kvinna med rörelsehinder ha rätt till kunskap om eventuella medicinska risker i samband med graviditeten. Vid beslut om fullföljande av graviditeten skall allt stöd, medicinskt, socialt e t c lämnas.

Kunskapen om föräldraskap och funktionshinder är i allmänhet liten i vårt samhälle. En följd av det är troligen bristen på hjälpmedel anpassade efter individens behov. Därtill är avgifterna för en del hjälpmedel t ex skötbord, som används under en begränsad tid och sedan lämnas tillbaka, höga och medför en merkostnad för föräldrar med rörelsehinder.

Det uppstår också praktiska problem i par- och familjerelationer, eftersom beslutsfattare räknar med att andra familjemedlemmar kan göra en del av assistenternas arbete. Likartade problem finns inom handikappersättningen där utökat hjälpbehov och merkostnader för att den rörelsehindrade föräldern skall klara skötseln av barnet inte godkänns. Den icke rörelsehindrade föräldern förutsätts göra allt. I relationer, där båda parter har rörelsehinder, behandlas man ofta som en brukare med gemensamma behov och insatserna skärs ned. Som förälder med rörelsehinder är man inte heller berättigad till assistans enbart genom föräldraskap. Det kan innebära praktiska svårigheter för en del föräldrar att kunna umgås med barnen på egen hand. Vi anser det vara självklart att en person med rörelsehinder skall kunna resa med färdtjänsten tillsammans med sin familj och delta i gemensamma aktiviteter som andra familjer.

Så här vill vi ha det:

- Att personer med rörelsehinder inte får nekas möjlighet till sexuell erfarenhet;
- Att det skall finnas rådgivning vad gäller sexuella frågor, hjälpmedel, graviditet och familjebildning;
- Att det skall finnas samlad information om rättigheter till stödinsatser och hjälpmedel i samband med familjeliv och föräldraskap;
- Att färdtjänsten skall anpassas till familjers behov;
- Att assistansen anpassas till familjelivet;
- Att bostadsanpassning sker med hänsyn till familjen;
- Att personer med rörelsehinder skall ha rätt att adoptera barn på samma villkor som övriga medborgare;
- Att merkostnader och hjälpbehov för att klara barnets skötsel skall godkännas inom handikappersättningen.

Kultur

Staterna skall se till att människor med funktionsnedsättning kan delta i kulturlivet på lika villkor. (Standardregel 10)

Kulturdeltagandet bland personer med funktionshinder ligger på en låg nivå i jämförelse med den övriga befolkningen. En förklaring till detta är att många av oss utestängs från kultur på grund av otillgängliga lokaler och otillgänglig verksamhet.

Många kulturinstitutioner saknar kunskap om vilka önskemål och behov av tillgänglighet som efterfrågas för att personer med funktionshinder skall kunna delta i det kulturutbud som finns.

Kulturdeltagande för personer med funktionshinder försvåras ytterligare därför att många är beroende av ledsagning och färdtjänst.

En ny bok, en fotoutställning, en nypremiär på Hamlet, ett besök på ett museum eller en rockkonsert är händelser som för de flesta människor är synonymt med begreppet livskvalité.

Att låna böcker på bibliotek, att kunna gå på vernissager, att besöka teatrar, biografer eller museer borde alltså vara aktiviteter som är öppna för alla.

Men som inom så många andra områden av det svenska samhället så finns det hinder som diskriminerar och utestänger oss som lever med rörelsehinder från att kunna uppleva kulturens alla dimensioner. Detta leder också till utestängning från möjligheten att utöva kultur.

Kulturutbildningar som teaterhögskolor, konstfack m.m. skall arbeta aktivt för att fler människor med funktionsnedsättningar ges möjlighet att utbilda sig inom det konstnärliga området.

På många orter är det i kyrkan som en stor del av konsertutbudet sker. En tillgänglig kyrka är således inte bara en fråga om religionsfrihet utan också en fråga om möjlighet till kulturellt utbyte.

Så här vill vi ha det:

- Att alla lokaler där publika kulturevenemang visas skall vara tillgängliga för människor med rörelsehinder;
- Att möjligheten att utöva en kulturell aktivitet som skådespeleri, måleri, sång eller dans måste ges till alla;
- Att initiativ tas till kulturyttringar av och med rörelsehindrade personer, som ger en sann bild av våra liv och bidrar till ökad självrespekt och stolthet;

Rekreation och Idrott

Staterna skall vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra. (Standardregel 11)

Liksom inom kulturen, är många rekreations- och idrottsaktiviteter stängda för personer med funktionshinder på grund av otillgänglighet. Vidare är informationen ofta bristfällig när det gäller information om tillgänglighet till anläggningar och möjligheter för personer med funktionshinder att ta del i idrotts- och rekreationsevenemang och aktiviteter.

Stora svenska undersökningar av människors psykiska och fysiska hälsa visar att naturbaserade aktiviteter och miljöer har störst betydelse för de tillfrågades hälsa och livskvalité, till och med större än t ex kultur och idrott.

Att kunna röra på sig, att höra fågelsång, att känna dofter, kort sagt att vara ute i naturen är alltså av mycket stor betydelse för vår möjlighet att må bra.

På samma sätt är det med den fysiska aktiviteten, idrotten.

Idag finns knappast någon åkomma där fysisk aktivitet/motion inte lindrar och läker.

Oavsett om det handlar om högt blodtryck eller depression så rekommenderar läkarvetenskapen motion/fysisk aktivitet som behandling.

För människor med rörelsehinder är behovet av motion och friluftsliv minst lika stort som för andra. Möjligheten att ta del av olika utbud är dock betydligt sämre.

Naturen är till ”sin natur” otillgänglig och därför krävs insatser från samhället för att göra den tillgänglig för personer med rörelsehinder; såsom att göra strövområden, fågelskyddsområden, bad- och fiskeplatser tillgängliga. De kommunala och kommersiella anläggningar som finns i anslutning till turistmål skall ha tillgängliga hotell, vandrarhem och campingplatser.

Samhället har ett stort ansvar och, enligt standardreglerna skyldighet - att se till att motionsanläggningar som idrottshallar, simhallar, ishallar m m blir tillgängliga.

Som rörelsehindrad person skall man kunna besöka sådana anläggningar som åskådare men man skall också kunna använda anläggningen för det den är avsedd. Det betyder att som personer med rörelsehinder måste vi komma in, kunna använda omklädningsrum, toaletter och duschar – och naturligtvis – själva aktivitetsytan.

Så här vill vi ha det:

- Att personer med rörelsehinder skall kunna delta i idrotts- och föreningsliv samt kunna använda idrotts- och rekreationsanläggningar som alla andra;
- Att människor med rörelsehinder skall ha möjlighet till motion och friluftsliv i en tillgänglig natur och utemiljö;
- Att personer med rörelsehinder skall ha en rätt till idrotts- och fritidshjälpmedel;
- Att alla rekreations- och fritidsaktiviteter som finansieras med offentliga medel skall vara öppna och tillgängliga för alla;
- Att föreningsbidragen skall kopplas till krav på tillgänglighet, liksom tillståndsgivning för olika arrangemang;
- Att naturområden skall göras tillgängliga för rörelsehindrade personer;
- Att information och skyltning om tillgänglighet skall finnas på alla idrotts- och fritidsanläggningar.

Religion

Staterna skall uppmuntra åtgärder som syftar till att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva sin religion. (Standardregel 12)

Möjligheten att utöva sin tro, oavsett trosriktning är också en mänsklig rättighet som ofta begränsas av den rent fysiska otillgängligheten.

Oavsett om det gäller en kyrka, synagoga eller moské så skall den vara tillgänglig för alla.

Detta gäller i hög grad också möjligheten att besöka kyrkogårdar och begravningskapell.

Fysisk otillgänglighet är ett stort hinder mot att personer med funktionshinder skall kunna utöva sin religion, men religiösa aktiviteter kan också begränsas för personer med funktionshinder i och med en restriktiv bedömning när det gäller t ex antal resor med färdtjänst och assistansinsatser. Detta kan få som konsekvens att personer med funktionshinder inte kan åta sig några förtroendeuppdrag, delta i olika kyrkliga aktiviteter som att sjunga i kör eller helt enkelt blir tvungna att begränsa sitt religionsutövande.

Så här vill vi ha det:

- Att kunna utöva sin tro är en mänsklig rättighet och samtliga medborgare skall ha lika möjlighet att utöva sin religion;
- Att all religionsutövning måste tillgängliggöras, både fysiskt och praktiskt när det gäller nödvändiga stödinsatser för att kunna utöva sin religion. Stödinsatser som kan behövas i form av färdtjänst, assistans och ledsagning får inte begränsas så att de hindrar individens religiösa aktivitet;
- Att ekonomiska bidrag skall kopplas till krav på tillgänglighet.

Kunskap och forskning

Staterna tar det yttersta ansvaret för att kunskap om levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning samlas in och sprids och också för att stöd ges till forskning på alla områden, inklusive det som är till hinder i deras liv. (Standardregel 13)

Levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning samt hur olika faktorer påverkar villkoren är ett eftersatt forskningsområde. Den forskning som idag bedrivs är splittrad och styrs av en mängd olika intressenter inom olika vetenskapliga områden, med varierande motiv. Detta resulterar i en avsaknad av ett brett samhällsperspektiv och en helhetssyn inom forskningen.

Ofta är det inte heller funktionshindrade människors eget perspektiv som styr forskningen, utan experternas och de professionellas syn på funktionshinder, vilket skapar många brister i forskningen. Kunskap om funktionshinder och levnadsvillkor för personer med funktionshinder samt hur olika faktorer påverkar levnadsvillkoren behöver förbättras i stort. Det finns fortfarande många myter och vanföreställningar om personer med funktionshinder som kan elimineras genom forskning och kunskapsspridning. Forskningen är också mycket viktig för att analysera förändringar i samhället och hur de påverkar levnadsvillkoren för personer med funktionshinder, i och med att människor med funktionsnedsättningar ofta är starkt beroende av hur samhället och olika insatser fungerar.

Så här vill vi ha det:

- Att forskning som bedrivs med utgångspunkt från hur handikapp uppstår på samhälls-, grupp- och individnivå skall uppmuntras och stödjas;
- Att forskning som bedrivs i överensstämmelse med funktionshindrade människors perspektiv skall stödjas, särskilt forskare med egna erfarenheter av rörelsehinder och andra funktionshinder;
- Att forskning om funktionshinder inte får ske på ett sätt som kränker barns och vuxnas egenvärde och integritet. All forskning som på något sätt berör människor med olika funktionshinder skall utgå från vårt eget perspektiv;

- Att forskning på olika nivåer måste få ökade resurser och att samarbetet måste bli bättre mellan forskare och huvudmän för att skapa en helhetssyn;
- Att forskning och olika undersökningar skall ha som mål att medvetandegöra allmänhet och politiker om livsvillkoren för människor med funktionshinder samt att förbättra situationen i samhället för personer med funktionshinder.

Lagstiftning

Staterna har ansvaret för att det skapas en rättslig grund för åtgärder som leder till delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. (Standardregel 15)

Lagstiftningen har en central funktion i samhället genom att förmedla budskap om de normer och värderingar som råder i samhället. Lagar är viktiga markeringar från samhällets beslutsfattare och visar vilka attityder som samhället vill förmedla. Lagarna bidrar även till att successivt i positiv bemärkelse påverka och ändra människors värderingar och synsätt samt hur personer med funktionshinder bör bemötas i samhället. Lagstiftning är därför ett viktigt verktyg för att förhindra diskriminering och utestängning av personer med rörelsehinder. Om lagarna inte följs har staten ett ansvar för dessa efterlevs.

Så här vill vi ha det:

- Att bristande tillgänglighet i lag måste anses utgöra en grund för diskriminering av personer med funktionsnedsättningar;
- Att förbud mot diskriminering av personer med funktionsnedsättningar successivt skall införas i all lagstiftning;
- Att funktionshindrade människors rätt till individuell service måste fastslås i tydliga rättighetslagar;
- Att den enskildes ställning måste stärkas i hälso- och sjukvårdslagen när det gäller att välja behandling;
- Att funktionshindrade människors rätt till hjälpmedel måste garanteras i lag och att avslag skall vara möjliga att överklaga enligt hälso- och sjukvårdslagen;
- Att förbud mot att ta ut avgifter relaterade till merkostnader för personer med funktionsnedsättningar måste regleras i lag;
- Att myndigheters tendens att inte verkställa gynnande beslut för den enskilde eller nonchalera domstolars domar måste förhindras genom effektiva sanktioner mot lag- och domstolstrots;
- Att all form av åldersdiskriminering när det gäller individuell service eller socialförsäkringsgränser måste undanröjas, 65-årsgränserna skall bort;
- Att lagar inom genetikens område måste värna om allas rätt till liv.

Handikapporganisationer

Staterna bör ekonomiskt och på andra sätt uppmuntra och stödja att handikapporganisationer bildas av människor med funktionsnedsättning, deras familjemedlemmar och/eller företrädare samt att de stärks. Staterna bör erkänna dessa organisationers roll i utformningen av handikappolitiken. (Standardregel 18)

Samhällets stöd till handikapporganisationerna har sedan början av 2000-talet successivt urholkats. Konsekvenserna för organisationerna har blivit personalnedskärningar och försämrade möjligheter att föra sina medlemmars talan.

Handikapporganisationerna är experter på handikappfrågor och har en självklar central roll som rådgivare i samtliga frågor som rör personer med funktionshinder. Därför skall vi alltid involveras i planering och beslutsfattande som rör personer med funktionshinder.

Trots detta händer fortfarande att handikapporganisationer förbigås vid fastställande av remisslistor samt när myndigheter bildar referensgrupper.

Vissa lagar kräver idag att kommuner skall samverka med handikapporganisationer. Detta sker också i vissa fall, men fortfarande finns många exempel där kommuner inte rådfrågat handikappråd eller handikapporganisationer kring beslut om insatser och åtgärder som rör personer med funktionshinder.

Staten skall inta en aktiv och pådrivande roll i samarbetet med handikapporganisationerna och nyttja kunnandet hos dess medlemmar så mycket som möjligt.

Så här vill vi ha det:

- Att handikapporganisationernas ekonomiska ställning måste återställas och säkerställas via bidrag.
- Att handikapporganisationernas expertkunskaper i frågor som rör människor med funktionshinder skall nyttjas.
- Att samhället ersätter experter från handikappförhållanden som utför uppdrag i olika verksamheter;
- Att en nära samverkan med handikapporganisationerna på riks-, regional- och kommunal nivå utvecklas inom alla områden som rör personer med funktionshinder.

Personalutbildning

På alla nivåer ska det finnas lämplig utbildning för all personal som deltar i planering och genomförande av program och service för människor med funktionsnedsättning.

(Standardregel 19)

Kunskap och medvetenhet om frågor som rör funktionshinder är en grundläggande förutsättning för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionshinder.

Det många gånger bristfälliga bemötande som drabbar personer med funktionshinder kan – och måste förbättras genom utbildning.

Dessa utbildningsinsatser skall ske på alla samhällets nivåer, d v s all statlig, kommunal eller landstingsanställd personal som i sin yrkesroll möter allmänheten. Ett stort ansvar vilar här på de statliga myndigheter som har ett s k sektorsansvar.

Så här vill vi ha det:

- Samtliga förtroendevalda och all offentlig anställd personal skall ha erforderliga kunskaper om människor med funktionshinder;
- Speciellt fokus i utbildningen skall riktas mot dem som arbetar med handikappfrågor och kommer i kontakt med personer med funktionshinder;
- De utbildnings- och kompetenskrav som restes i ovanstående mening skall också omfatta personal som är anställd inom den privata sektorn.

Internationellt samarbete

Stater, både industri- och utvecklingsländer har ett ansvar för att tillsammans förbättra levnadsförhållandena för personer med funktionsnedsättning i utvecklingsländerna. Staterna bör delta i utformningen av handikappolitiken inom FN, dess fackorgan och andra mellanstatliga organisationer. (Standardregel 21 och 22)

DHR:s internationella engagemang utgår från en ömsesidig solidaritet mellan personer med funktionshinder överallt i världen.

Arbetet baseras på respekt för alla människors lika värde, på FN:s Deklaration om de mänskliga rättigheterna, på FN:s standardregler om delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar och på våra egna erfarenheter av rörelsehinder.

Oberoende av var i världen vi lever så är det vi som själva lever med funktionsnedsättningar som bäst vet vad vi behöver. DHR:s internationella samarbete är därför primärt upplagt som ett samarbete med handikapporganisationer och löst sammansatta grupper av människor med funktionshinder i olika länder och där vi med funktionshinder har ett avgörande inflytande i organisationen.

DHR är öppet för samarbete med sammanslutningar av människor med rörelsehinder i andra länder, för att utbyta erfarenheter och ge varandra stöd. Vi har mycket att lära av ett sådant ömsesidigt samarbete. Genom internationellt samarbete blir DHR starkare också nationellt. Genom SHIA, handikapprörelsens eget samarbetsorgan, bedriver DHR ett mångfacetterat internationellt projektarbete med systerorganisationer i Syd och Öst.

DHR verkar för ett breddat internationellt samarbete mellan rörelsehinderorganisationer i Norden, Europa och världen i övrigt. Inom Norden samarbetar vi med Nordiska Handikappförbundet, NHF och med rörelsehinderorganisationer i de övriga fyra länderna i Norden. Vi arbetar för att också de baltiska rörelsehinderorganisationer vi samarbetar med skall kunna bli medlemmar i NHF.

I Europa är vi aktiva i samarbetet inom paraplyorganisationen European Disability Forum, EDF, som representerar närmare 45 miljoner personer med funktionsnedsättning inom den Europeiska Unionen. Tillsammans kan vi åstadkomma förändringar och förbättringar som möjliggör för personer med rörelsehinder att kunna semestra, leva och verka var man själv önskar och på samma villkor som andra. Detta förutsätter att alla de diskriminerande hinder mellan och inom länder som satts upp och som i nuläget förhindrar detta undanröjs.

Så här vill vi ha det:

- Att DHRs lokalavdelningar och distrikt arbetar aktivt med internationellt utvecklingssamarbete genom stöd till personer med funktionshinder i utvecklingsländer;
- Att det internationella samarbetet är något som kommunerna och landstingen aktivt bör främja och uppmuntra;
- Att alla gränshinder inom och mellan länder skall undanröjs så att människor med rörelsehinder fritt kan studera, arbeta, resa, och bo på jämlika villkor med andra människor;
- Att handikapprörelsen skall inkluderas i allt internationellt samarbete.

Förbundet Unga Rörelsehindrade

Förbundet Unga Rörelsehindrade bildades 1987. Vårt moderförbund är DHR, De handikappades riksförbund. Idag har Förbundet Unga Rörelsehindrade 600 medlemmar i åldrarna 0-30 år.

Vårt mål är att skapa ett samhälle för alla. Det innebär att oavsett om någon har ett rörelsehinder eller annat funktionshinder så skall alla kunna delta och vara medborgare i samhället. Det skall inte vara någon skillnad beroende på var man bor eller vilket behov som någon har. Den dagen vi i Förbundet Unga Rörelsehindrade inte behöver kämpa för våra rättigheter har vi nått vårt mål.

Hur jobbar vi?

Vi jobbar med information och opinionsbildning kring våra frågor i samhället. Vi svarar till exempel på remisser, deltar i demonstrationer, diskuterar med politiker, skriver artiklar i medierna och deltar i olika projekt, både nationellt och internationellt. Internationellt arbete bedriver vi tillsammans med organisationen SHIA (Solidarity • Human Rights • Inclusion • Accessibility), där Förbundet Unga Rörelsehindrade är medlem.

Vi anordnar kurser och läger för våra medlemmar för att fylla de luckor som samhällets övriga fritidsaktiviteter lämnar. Icke medlemmar är också välkomna att delta. Vi vill föra Förbundet Unga Rörelsehindrade framåt genom möten och diskussioner mellan medlemmarna.

Besök gärna vår hemsida www.ungarorelsehindrade.se

eller ring till oss: 08 - 685 80 80

Ur DHRs stadgar

”De Handikappades Riksförbund är en demokratisk, ideell organisation med uppgift att genom verksamhet i överensstämmelse med förbundets handlingsprogram och policydokument arbeta för att personer med rörelsehinder blir fullt jämställda, jämlika och delaktiga i samhället.

Bedriva opinionsbildning och information kring frågor som berör situationen för personer med rörelsehinder.”

Förbundsstyrelsens förslag nr 2

Verksamhetsprogram 2005-2007/2009

Förbundsmöte 2005

VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens förslag nr 2

Verksamhetsprogram 2005 – 2007/2009

Inledning

Detta kortfattade verksamhetsprogram för DHR:s nästa förbundsmötesperiod har vi tagit fram för att på ett enkelt sätt tydliggöra vilka frågor som vi anser är de som kommer stå överst på agendan för hela vårt förbund. Syftet med ett verksamhetsprogram är att tydliggöra våra prioriterade frågor och ge en övergripande inriktning hur vi kan arbeta med dessa under perioden. För mer fördjupade kunskaper om DHR:s ideologiska grund samt DHR:s inställning i olika etiska frågor hänvisar vi till vår Idé- och målskrift.

DHR:s medlemmar har genom att arbeta i vårt förbund kämpat för ett jämlikt samhälle där människor med rörelsehinder skall ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som andra medborgare. Fokus på våra insatser har skiftat utifrån den tidsanda som varit rådande. Helt klart är att vi som lever med rörelsehinder idag har avsevärt större frihet och bättre möjligheter att förverkliga önskemål om hur vi vill leva våra liv än vad människor hade när DHR var ungt. Men fortfarande finns mängder av synliga och osynliga barriärer som måste rivas innan vi kan leva våra liv på samma villkor som andra. Fortfarande lever vi i ett samhälle som i många avseenden ställer oss utanför och därmed diskriminerar oss.

I en tid av ekonomiskt kärvt klimat för insatser till människor med funktionshinder finansierade av det allmänna måste vi som organisation vara mer alerta, bättre pålästa, kunniga och välformulerade när vi reser berättigade krav på vår rätt att vara medräknade. Vi lever i en tid när handikapporganisationerna blivit fler och intresset för ”diagnosorganisationer” växer. Detta har resulterat i att bidragen till den traditionella handikapprörelsen har krympt. Vår enda möjlighet att förhindra att den utvecklingen också leder till en försvagning av våra förutsättningar att tillvarata rörelsehindrade medlemmars intressen heter – samverkan. Vi måste hitta samarbetspartners i olika konstellationer i skilda frågor och på så vis ta tillvara den samlade kompetensen.

I och med att den nationella handlingsplanen för handikappolitiken – Från patient till medborgare - antogs av riksdagen år 2000, så finns det nu en politisk strategi för hur målet till fullt medborgarskap ska stakas ut. Det är nu halvtid tills planen ska vara genomförd. Utan ett fortsatt intensivt påverkansarbete från oss som handlingsplanen berör kommer målet inte att uppfyllas. DHR behövs således mer än någonsin!

Intressepolitiska områden som prioriteras för åren 2005 – 2007/2009

- mänskliga rättigheter; etik och bemötande
- tillgänglighet i fysisk miljö (i samverkan med övriga rörelsehinderförbund)
- tillgänglighet till allmänna kommunikationer
- arbetsmarknad och utbildning (tillsammans med Förbundet Unga rörelsehindrade)
- personlig assistans (i samverkan med IfA)

Mänskliga rättigheter och Medborgarrätt

Inriktning på arbetet 2005 – 2007/2009

Området Mänskliga rättigheter och Medborgarrätt är prioriterat och berör i övergripande mening större delen av förbundets intressepolitiska arbete. Många av aktiviteterna torde komma att pågå under flera år, medan andra inom området kan tidsbegränsas.

- Belysa och sprida kännedom om levnadsvillkoren för personer med rörelsehinder.
- Opinionsbildande verksamhet med syfte att få allmänheten att engageras i vårt utanförskap.
- Bevakning utifrån aktuella debatter, utredningar, m.m.
- Särskilt bevaka och vara aktiva i den pågående etiska debatten rörande genetik, fosterdiagnostik och dödshjälp.
- Arbeta för förbättrade ekonomiska villkor för organisationen på alla nivåer.
- Utveckla samarbetet inom RHOS (Rörelsehinderorganisationernas samverkan) på alla nivåer och inom aktuella handikappolitiska områden.

Tillgänglighet till den fysiska miljön och allmänna kommunikationer

Inriktning på arbetet 2005 – 2007/2009 tillgänglighet till den fysiska miljön

- Koncentrera tillgänglighetsarbetet genom att fortsätta arbeta för undanröjande av enkelt avhjälpta hinder, t ex genom lokala planer med konkreta uppgifter på vilka hindren är och hur de kan åtgärdas.
- Intressepolitisk verksamhet inom tillgänglighetsområdet. Skapa opinion och allmänhetens stöd för vårt arbete mot bristande tillgänglighet genom insändare, möten, demonstrationer.
- Bevaka och påverka den pågående diskrimineringsutredningen för att få ett lagligt skydd mot diskriminering på grund av bristande tillgänglighet.
- Delta i det internationella standardiseringsarbetet.

Inriktning på arbetet 2005 – 2007/2009 tillgänglighet till allmänna kommunikationer

- Arbeta för ökad tillgänglighet till allmänna kommunikationer inom samtliga transportområden på alla nivåer genom aktivt deltagande i de forum som finns, genom aktiviteter som påvisar bristerna, skrivelser m m.
- Bevaka och påverka färdtjänsten/riksfärdtjänsten för förbättrad service för resenärerna. Arbeta mot neddragningar p g a minskade ekonomiska resurser, färdtjänsten är ett komplement till allmänna kommunikationer.
- Representera DHR i olika samrådsgrupper i Rikstrafiken, Vägverket, Banverket, SJ och Luftfarten på förekommande nivåer.

Rätten till utbildning och arbete

Inriktning på arbetet 2005 – 2007/2009

- Arbeta för förbättrade villkor för tillgång till utbildning och arbete för personer med rörelsehinder. Uppmärksamma enskilda fall av diskriminering inom utbildningsväsendet och yrkeslivet.
- Följa och påverka utvecklingen gällande diskrimineringslagstiftningen inom arbetslivet.
- Tillsammans med Unga Rörelsehindre arbeta för att elever med funktionshinder ska få tillgång till den utbildning de önskar gå genom att utbildningsinstitutionerna skall göras tillgängliga för funktionshindrade.

Personlig assistans

Inriktning på arbetet 2005 – 2007/2009

- Arbeta för att den personliga assistansens förutsättningar vidmakthålles i såväl lagstiftnings- som verksamhetsperspektiv.
- Följa och påverka den statliga utredningen om LASS och övrigt pågående utrednings- och översynsarbete i samverkan med Intressegruppen för Assi- stansberättigade, IfA.
- Efter avslutade utredningar/översyner sprida kännedom om förslag och resultat.
- Bedriva påverkansarbete gällande eventuella effekter av utredningen.

Övriga intressepolitiska områden

DHR har tidigare genom åren arbetat på ett betydligt bredare fält, när det gäller de in- tressepolitiska frågorna som berör människor med rörelsehinder, än vad vi nu har möjlighet att göra. För att vi skall nå effekt med vårt arbete tvingas vi till priorite- ringar. Prioriteringarna ser olika ut beroende på vilken nivå i organisationen vi befin- ner oss. Den prioritering vi listat ovan gäller hela organisationen, men en del intresse- politiskt arbete bedrivs i huvudsak på kommun och landstingsnivå och är därför frågor som naturligt ligger på avdelningar och distrikt att bevaka och arbeta med. Frågor som

- bilstöd,
- handikappersättning och andra socialförsäkringsinsatser,
- rehabilitering, habilitering,
- hjälpmedel,
- situationen för invandrare och flyktingar med funktionshinder,
- personlig service

är frågor som vi inte kommer att kunna arbeta med i lika hög grad på förbunds nivå som ovan listade prioriterade uppgifter. Arbetet med några av dessa frågor sker också huvudsakligen på distrikts- och avdelningsnivå eftersom de naturligt hör hemma där. Om det under pågående mandatperiod händer något på riksnivå som gäller de icke pri- oriterade frågorna kommer förbundet att göra omprioriteringar. ”Om vägen svänger följer vi vägen, inte kartan.”

För att göra det möjligt att fortsätta arbetet i de olika nätverk som bildats inom förbun- det har förbundsstyrelsen ansökt om medel för verksamhetsåret 2005 från DHR:s Bi- dragsstiftelse och SVCR. Dessa medel har avsatts i en särskild öronmärkt ”fond” ur vilken distrikten kan söka medel för nätverksaktiviteter. De nätverk som på detta sätt kan söka medel är nätverket för föräldrar med rörelsehinder, nätverket Grå Pantrarna, nätverket för medlemmar med invandrar-/flyktingbakgrund, nätverket för yngre med- lemmer, samt nätverken för återkommande rehabilitering, långvarig smärta och ortoser och proteser.

DHR:s förbundsstyrelse i juni 2005

Förbundsstyrelsens förslag nr 3
Förändring av medlemsavgiften

Förbundsstämma 2005
VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens förslag nr 3

Förändring av medlemsavgiften

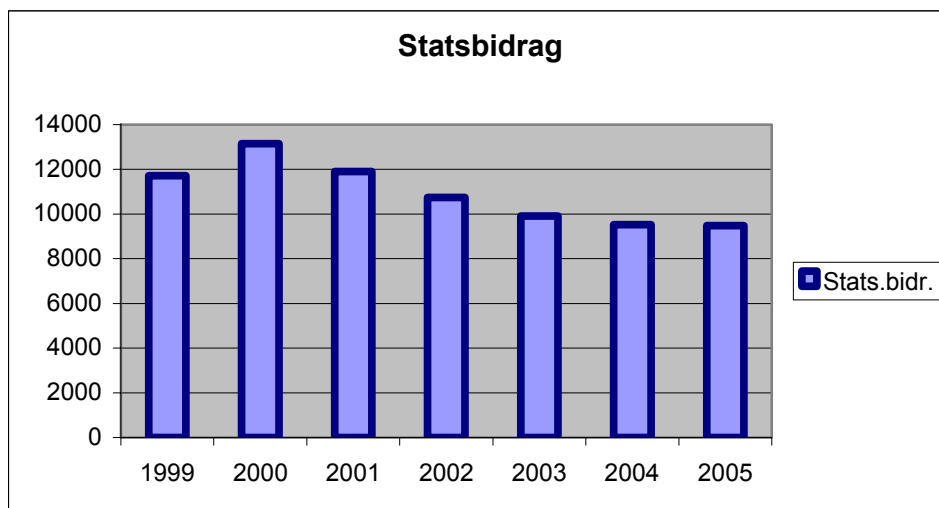
Inledning

Medlemsavgiften är av central betydelse för en ideell organisation. Medlemskapet är ett uttryck för att medlemmen stödjer den idé som organisationen anger i sitt måldokument. Medlemmen har också förväntningar om att få vissa medlemsförmåner genom sitt medlemskap. Genom att vara medlem och betala sin medlemsavgift visar man att man är beredd att ta sin del av det ekonomiska ansvaret för organisationens möjlighet att verka för våra idéer. Nivån på medlemsavgiften får dock inte vara för betungande för medlemmen. Vid avvägningen av nivån styrs man ofta av traditioner och vad man får betala hos andra, liknande organisationer.

Medlemsavgiften för enskild medlem i DHR är idag 200 kr per år. Flera handikapporganisationer har medlemsavgifter på mellan 200 och 300 kr per år. Om vi i stället ser vår organisation som en fackförening, som på ett starkt och effektivt sätt tillvaratar medlemmarnas intressen på för oss viktiga samhällspolitiska områden, kanske vi rent teoretiskt vore beredda att betala ca 300 kr per månad. Vi kan bara nämna att DHR:s arbete har haft stor betydelse för införandet av personlig assistans som inte medför någon kostnad för den enskilde. Nyligen har den statliga Hjälpmedelsutredningen föreslagit kostnadsfria hjälpmedel. Ett krav som DHR mycket kraftfullt arbetar för i sitt påverkansarbete. Listan på exempel kan göras lång.

DHR har under många år haft en fördelaktig situation med ett stort ekonomiskt stöd från samhället för vår verksamhet. I samband med en förändring av statsbidragssystemet till handikapporganisationerna har DHR kontinuerligt fått sämre villkor från och med år 2000. Anledningen till detta är en uttalad målsättning från samhället att alla organisationer skall ha samma grundbidrag med ett tillägg som står i relation till antalet föreningar och medlemmar. Konsekvensen har varit förödande eftersom DHR samtidigt har haft en stark tendens till fallande medlemsantal. I ungefärliga belopp har DHR förlorat 1 miljon kr per år i stöd från staten. Under de senaste åren har vi dock fått viss kompensation för detta genom en s.k. stötdämpare som ger oss en möjlighet att ställa om vår verksamhet till de ändrade ekonomiska förutsättningarna.

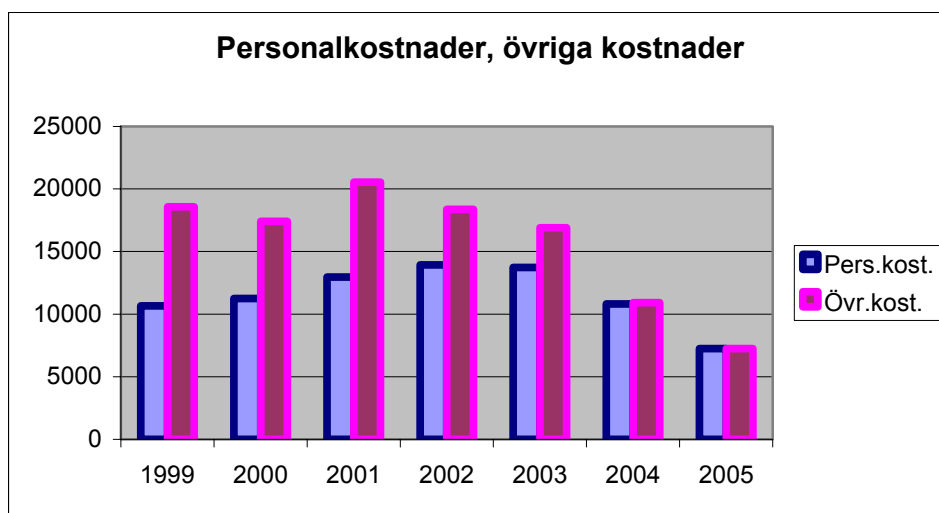
Diagrammet nedan visar hur statsbidraget har sjunkit.

Under perioden 1999 - 2005 har organisationsstödet minskat från 11 725 till 9 487 tkr. Noteras bör att av 9 487 tkr utgör tillfällig "stötdämpare" 2 325 tkr.

Dessutom påverkas det ekonomiska utrymmet av att osäkra intäkter såsom arv, gåvor och kapitalintäkter inte räknas bland rörelseintäkterna utan hanteras i bokslutet under rubriken ”Finansiella intäkter och kostnader”. Dessa intäkter kan inte nyttjas för att anställa personal eller för annan kontinuerlig verksamhet som genererar kostnader år från år. Ett synsätt som förbundsstyrelsen ställer sig bakom efter kraftfullt påpekande från revisorerna.

Under förbundsmötet 2003 presenterade förbundsstyrelsen en redovisning av det allvarsamma ekonomiska läget och föreslog en höjning av medlemsavgiften med 40 kr för enskild medlem. Förbundsmötet godkände dock bara 20 kr av den föreslagna höjningen. Sedan förbundsmötet har förbundsstyrelsen tvingats genomföra stora besparingar och nedskärningar både i verksamhet och i personalresurser. Under 2004 har personalresurserna skurits ned med en tredjedel. Vi vet ännu inte om åtgärderna räcker för att åstadkomma balans i DHR:s ekonomi.

Organisationsförändringen under 2004 medförde en minskning av personalkostnader med 2 500 tkr och övriga kostnader med 3 000 tkr.

Den viktigaste anledningen till att förbundsstyrelsen föreslår 2005 års förbundsmöte en kraftig höjning av medlemsavgiften är att Socialstyrelsen, efter sin utvärdering av statsbidragsreglerna, i en skrivelse till regeringen föreslår en höjning av grundbidraget till alla handikapporganisationer och att den s.k. stötdämparen till bl.a. DHR tas bort. Den beräknade effekten av detta är att DHR förlorar ytterligare ca 2 500 tkr i intäkter per år.

En höjning av medlemsavgiften från och med 2007 är en nödvändighet för att DHR fortfarande skall kunna bedriva ett kraftfullt intressepolitiskt arbete. Det är också av stor betydelse att vi som medlemmar visar samhället att vi värderar vår organisation DHR så högt att vi själva är beredda att ta ett större ekonomiskt ansvar för att vi även i framtiden skall kunna bedriva en intressepolitisk verksamhet som möjliggör förbättringar i livskvalitén för våra medlemmar.

Medlemsavgiften är en av förbundets viktigare intäkter. Den motsvarar ca 20 % av intäkterna.

Medlemsavgiften till förbundet är för närvarande 200 kr per år för enskild medlem och för medlem med familjerabatt 100 kr per år. Inträdesavgiften för enskild medlem är 125 kronor och för medlem med familjerabatt 60 kronor. Vid inträde efter den 1 oktober gäller inträdesavgiften för resten av innevarande år och för följande år.

Distriktens andel av medlemsavgiften är för närvarande 30 kr per medlem och år. Avdelningarnas andel av inträdesavgiften är för närvarande 100 kr per enskild medlem och 60 kr, dvs. hela avgiften, per familjemedlem.

Förbundsstyrelsen föreslår följande förändringar:

Medlemsavgiften till förbundet för enskild medlem höjs med 40 kr per år från och med år 2007 till och med 2009, dvs. en höjning med 120 kr under en treårsperiod. Avgiften blir då 240 kr för år 2007, 280 kr för år 2008 och 320 kr för år 2009. Detta för att motverka en medlemsflykt på grund av en alltför drastisk höjning direkt.

Medlemsavgiften till förbundet för familjemedlem fastställs till 50 % av medlemsavgiften för enskild medlem från och med år 2007. Avgiften blir då 120 kr för år 2007, 140 kr för år 2008 och 160 kr för år 2009.

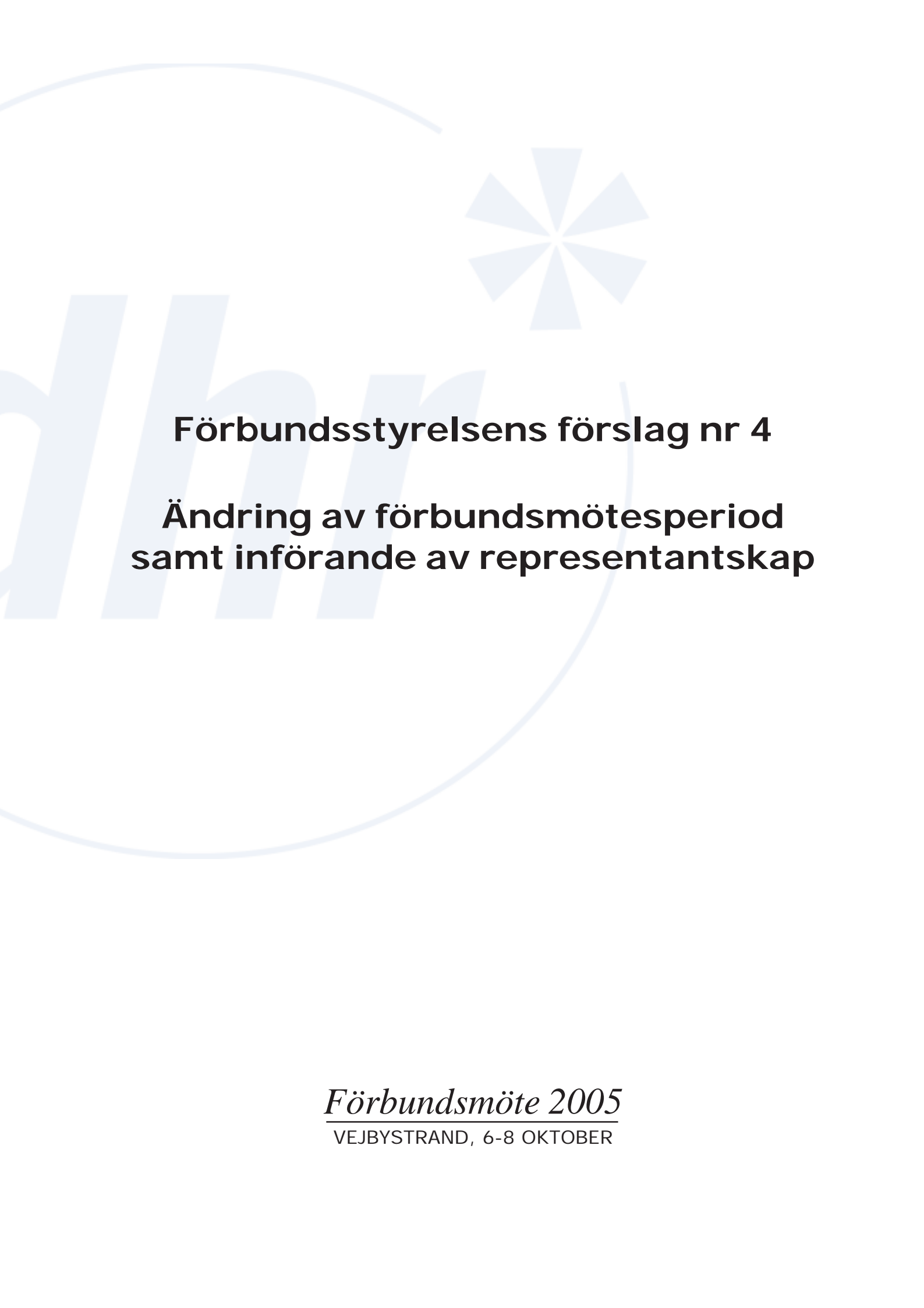
Systemet med rabatterad inträdesavgift tas bort och medlemmen betalar full avgift från början. Den som blir medlem efter den 1 oktober betalar följande års medlemsavgift och får fritt medlemskap resten av innevarande år.

Den andel som tillfaller avdelningen av inträdesavgiften för ny enskild medlem fastställs till 110 kr för år 2007, 120 kr för år 2008 och 130 kr för år 2009. Den andel som tillfaller avdelningen av inträdesavgiften för ny familjemedlem fastställs till 70 kr för år 2007, 75 kr för år 2008 och 80 kr för år 2009.

Distriktens andel av medlemsavgiften för enskild medlem och familjemedlem fastställs till 40 kr för år 2007, 50 kr för år 2008 och 60 kr för år 2009. Detta innebär en procentuell höjning av distriktens andel för enskild medlem från nuvarande 15 till 18 % och för familjemedlem från 30 till 37 %.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsmötet besluta

- att* medlemsavgiften till förbundet för enskild medlem fastställs till 240 kr för år 2007, 280 kr för år 2008 och 320 kr för år 2009.
- att* medlemsavgiften till förbundet för familjemedlem fastställs till 120 kr för år 2007, 140 kr för år 2008 och 160 kr för år 2009.
- att* systemet med rabatterad inträdesavgift tas bort och medlemmen vid inträde efter den 1 oktober betalar följande års avgift och får fritt medlemskap resten av innevarande år.
- att* avdelningarnas andel av inträdesavgiften för ny enskild medlem fastställs till 110 kr för år 2007, 120 kr för år 2008 och 130 kr för år 2009. Beslutet gäller under förutsättning att första, andra och tredje att-satsen beviljas.
- att* avdelningarnas andel av inträdesavgiften för familjemedlem fastställs till 70 kr för år 2007, 75 kr för år 2008 och 80 kr för år 2009. Beslutet gäller under förutsättning att första, andra och tredje att-satsen beviljas.
- att* distriktens andel av medlemsavgiften för enskild medlem och familjemedlem fastställs till 40 kr för år 2007, 50 kr för år 2008 och 60 kr för år 2009. Beslutet gäller under förutsättning att första och andra att-satsen beviljas.

Förbundsstyrelsens förslag nr 4

**Ändring av förbundsmötesperiod
samt införande av representantskap**

Förbundsmöte 2005
VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens och SOK:s förslag nr 4

Ändring av förbundsmötesperiod samt införande av representantskap

Förbundsmötet år 2003 uppdrog till förbundsstyrelsen och Stadge- och organisationskommittén, SOK, att till förbundsmötet 2005 lägga fram förslag om:

- DHR:s framtida organisation,
- hur fler medlemmar kan engageras i valet av ombud till förbundsmötet,
- ombudens roll mellan förbundsmötena,
- förbundsmötets arbetsformer,
- förbundsmötesperiodens längd samt
- antalet ombud vid förbundsmötet.

Förslaget skulle sändas ut på rådslag till avdelningar och distrikt under år 2004.

SOK och representanter för förbundsstyrelsen har tillsammans utarbetat ett förslag som varit ute på rådslag enligt beslut vid förbundsmötet 2003.

Förbundsstyrelsen och SOK konstaterar att det varit för kort tid för att kunna utreda och utarbeta ett förslag som även innefattar DHR:s framtida organisation. Därför har arbetet koncentrerats till frågan om förbundsmötesperioden och därtill hörande frågor.

Förslag till ändring av förbundsmötesperiod samt införande av representantskap skickades ut på rådslag under år 2004. Svarsprocenten på rådslaget var mycket lågt, 47,6 % av distriktet har svarat och 16,3 % av avdelningarna har svarat. Avsikten med rådslag är att distrikt och avdelningar skall ges möjlighet att inkomma med synpunkter för att kunna påverka det slutliga förslaget. Avsikten med rådslag är också att förbundsstyrelsen och SOK skall få en uppfattning om hur förslaget har förankring eller ej hos medlemmarna. På grund av den låga svarsprocenten är det svårt att avgöra om förslaget har förankring bland medlemmarna. Det kan finnas många orsaker till den låga svarsprocenten, men förbundsstyrelsen och SOK finner ingen anledning att lägga ner tid och kraft för att undersöka dessa.

Förslaget till ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap, är väl genomtänkt och har stöd i mer än 75 % av de inkomna rådslagssynpunkterna. Det gör att vi anser att förslaget bör läggas fram till förbundsmötet.

Om förbundsmötet godkänner förslaget om fyraåriga förbundsmötesperioder och val av förbundsstyrelse för en tid av fyra år utan växelvis avgång, blir nästa ordinarie förbundsmöte år 2009. Vid förbundsmötet år 2003 valdes förbundsordförande samt fem ledamöter för en mandatperiod på fyra år, deras mandatperiod utgår således år 2007. För att anpassa mandatperioderna för samtliga ledamöter till fyra år utan växelvis avgång, bör ett extra förbundsmöte hållas år 2007.

Under förbundsmötesperioden har förbundsstyrelsen gjort organisatoriska förändringar, vilka delvis medför ändrade arbetsformer både för förbundsstyrelsen,

förbundskansliet och för distrikten. Ett förslag om den framtida organisationen, i enlighet med uppdraget från 2003 års förbundsmöte, kommer att tas fram. Förslaget skall sändas ut till distrikt och avdelningar för rådslag. Förslag om förbundets framtida organisation kommer att föreläggas vid det extra förbundsmötet 2007.

Förbundsstyrelsen och SOK:s förslag till ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap redovisas i bilaga 1.

Förslag till ändring av stadgarna som en konsekvens av ändrad förbundsmötesperiod och införande av förbundsmöte redovisas i bilaga 2.

Enligt förbundsstadgarna, § 7.1 träder stadgeändringar i kraft tre månader efter beslutets fattande. Eftersom stadgeändringen berör val av förbundsstyrelse med flera, bör beslutet av hela stadgeändringen träda i kraft omgående avseende ändrad förbunds-mötesperiod och införande av representantskap. Beslutet bör därför förklaras omedelbart justerat.

Förbundsstyrelsen och SOK föreslår förbundsmötet besluta

att bifalla förslag till ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap,

att bifalla förslag till ändring av DHR:s stadgar som en konsekvens av ändrad förbundsmötesperiod samt införande av representantskap,

att beslutet om ändrade stadgar avseende ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap skall gälla från och med förbundsmötet 2005,

att beslutet förklaras omedelbart justerat,

att uppdra till förbundsstyrelsen och SOK att under den kommande förbundsmötesperioden utarbeta ett förslag om förbundets framtida organisation och att förslaget ska sändas ut på rådslag till avdelningar och distrikt samt att förslaget ska föreläggas ett extra förbundsmöte 2007.

Bilaga 1**Förbundsstyrelsens och SOK:s förslag till ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap**

Förslag 1

Ordinarie förbundsmöte skall hållas vart fjärde år under oktober månad på tid och plats som beslutas av förbundsstyrelsen.

Representantskap inrättas och hålls under oktober månad de år som det inte är förbundsmöte.

Förbundsstyrelsen kan vid behov kalla till extra representantskapsmöte.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 1.6, § 3.1, nytt avsnitt 4.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Fyraårig förbundsmötesperiod ger förbundsstyrelsen den arbetsplanering som behövs för att hinna med och verkställa alla uppdrag från förbundsmötet. Förslaget om fyraårig förbundsmötesperiod är kopplat till förslaget om att inrätta ett representantskap.

Det är viktigt att möten för dialog mellan förbundsstyrelse och främst distrikten kan ske mellan förbundsmötena. Därför föreslås ett nytt organ inom förbundet – ett representantskap i syfte att skapa förutsättningar för dialog mellan förbundsstyrelsen och företrädare för distrikten.

Förslag 2

Antalet ombud vid förbundsmötet föreslås oförändrat. (74 ombud samt förbundets ordförande eller dennes ersättare)

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Ingen ändring.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Förbundsstyrelsen och SOK har inte funnit några hållbara och starka argument för att utöka antalet ombud vid förbundsmöte. Inte heller att frångå den nuvarande principen att ombud ska väljas inom distrikt och riksförening.

Förslag att inrätta ett årligt representantskap innebär att demokratin inom förbundet stärks betydligt mer än vad ett utökat antal förbundsmötesombud skulle medföra.

Förslag 3

Begreppet valdistrikt slopas, ombud väljs inom distrikt och riksförening.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 3.4, § 3.5,	§ 2.5.	§ 4.7.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Valdistrikt är identiskt med distrikt eller riksförening. Att använda olika benämningar på distrikt kan skapa förvirring. För att eftersträva så stor tydlighet som möjligt föreslås att endast använda ordet distrikt och riksförening eftersom det är inom dessa organisationsformer som nominering och val av ombud till förbundsmöte sker.

Förslag 4

Varje medlem har rätt att föreslå kandidater till ombud vid förbundsmöte. Förslag skall lämnas till avdelningens/riksföreningens styrelse senast det datum som styrelsen anger.

Varje medlem som tillhör avdelning inom distriktet är nomineringsbar, undantaget den som är ledamot av förbundsstyrelsen. Medlem i riksförening som har lokalt medlemskap i avdelning tillhörande distriktet är också nomineringsbar.

Avdelning nominerar minst två (2) kandidater och högst det antal som motsvarar det antal ombud som distriktet skall välja.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 3.4	Ingen ändring.	§ 4.7

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Tredje stycket har omformulerats, i övrigt ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Nominering av kandidater till ombud vid förbundsmötet är en rättighet som ska tillkomma alla medlemmar. En del avdelningar avstår från nomineringar vilket är ett brott mot stadgarna.

Det är angeläget att finna metoder till att öka intresset bland medlemmarna till att nominera kandidater till ombud vid förbundsmöte. För att öka intresset att nominera kandidater som ombud till förbundsmötet, bör avdelningsstyrelserna före nomineringsmötet, uppmana medlemmarna att komma med förslag på kandidater.

Förslag 5

Begreppet valförrättare slopas.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 3.4	§ 4.3	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Enligt nuvarande stadgar är det distriktens revisorer som är valförrättare. Revisorernas uppgift är i huvudsak av granskande karaktär. Revisorerna ska också bedöma olika funktionärers sätt att förvalta sitt uppdrag. Genom att revisorerna får en handläggande uppgift blir dom ”part i målet” i de fall arbetet med att vara valförrättare blir föremål för kritik. I sådant fall kan det uppstå svårigheter att bedöma det sakliga i en förvaltningsrevision.

Mot bakgrund av detta så föreslås att begreppet valförrättare slopas och att det blir distriktsstyrelsen och distriktets valberedning som får ansvar för administration och beredning av nominerings- och valprocessen.

Förslag 6

Avdelningens styrelse skall senast den 15 januari det år då förbundsmöte hålls, till distriktets valberedning skicka in en förteckning jämte presentation över dem som nominerats.
--

I de fall då en eller flera avdelningar underlåtit att nominera kandidater som medför att antalet nominerade understiger det antal mandat som distriktet får välja, äger valberedningen rätt att utöver de som nominerats, föreslå kandidater.
--

Valberedningen ska sammanställa en presentation av samtliga nominerade. I presentationen ska även framgå hur många nomineringar vederbörande fått.
--

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Ingen ändring.	§ 5.1	§ 4.7

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Andra stycket har strukits och sista stycket har kompletterats i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Det är viktigt att alla medlemmar som nominerats till ombud vid förbundsmöte blir presenterade på ett likartat sätt. Det är också viktigt ur demokratisk synpunkt att de medlemmar som ska välja ombud får information om samtliga nominerade inom distriktet. Distriktets valberedning får därför i uppdrag att sammanställa en sådan presentation.

Rekommendation för innehåll i presentation av kandidater till ombud vid förbundsmöte:

- Foto,
- Namn, ålder och avdelningstillhörighet,
- Redovisning av tidigare och nuvarande uppdrag inom DHR,
- Uppgift om antal tidigare bevistade kongresser eller förbundsmöten,
- Uppgift om funktionshinder,
- Antal nomineringar.

Förslag 7

Val av ombud till förbundsmöte skall ske genom sluten omröstning på avdelningens årsmöte det år förbundsmöte hålls, eller om avdelningsstyrelse så beslutar, genom poströstning bland avdelningens medlemmar. Sådan poströstning skall vara avslutad senast den 31 mars.

Endast ett av alternativen får tillämpas. Om val sker vid årsmöte får poströstning ej tillämpas. Om poströstning tillämpas får val vid årsmöte ej ske.

Avdelning som tillämpar poströstning svarar själv för kostnaderna som hänför sig till poströstningen.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 3.5	Ingen ändring.	§ 4.4, § 4.7

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Valet av ombud till förbundsmöte sker på samma sätt som tidigare. Det nya är att avdelningar ges möjlighet att frivilligt använda sig av poströstning.

Förslag 8

Distriktets styrelse skall inför valet av ombud till förbundsmöte, utse särskilda rösträknare. Deras uppgift är att räkna antalet avgivna röster för var och en av dem som upptagits på valsedel för val av ombud till förbundsmöte.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Ingen ändring.	§ 3.1	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Distriktsstyrelsen bör i god tid före avdelningarnas årsmöten, utse särskilda rösträknare för att räkna röster för var och en av dem som finns uppsatta på valsekeln. Rösträknarna tar således över en del av de uppgifter som i dag åvilar revisorerna. Räkningen av antalet röster avseende ombud till förbundsmötet skall således göras före distriktsårsmötet.

I likhet med tidigare år då det är förbundsmöte, skall det även i fortsättningen på distriktsårsmötet offentliggöras vilka som blivit valda till ombud vid förbundsmötet.

Förslag 9

Handlingar till förbundsmötet respektive representantskapsmöte ska vara ombud, distrikt, riksföreningar och avdelningar tillhanda senast 45 dagar före förbundsmötets öppnande.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
§ 3.8, nytt avsnitt 4, § 4.4	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Enligt nuvarande stadgar är denna tid för förbundsmöte minst två månader. Med hänsyn till förslag om en bestämd tidsperiod under vilken förbundsmötet respektive representantskapsmöte skall hållas kan avdelningar och distrikt i god tid planera in eventuella möten inför förbundsmöte och representantskap.

REPRESENTANTSKAP

Förslag 10

Representantskapets främsta uppgift är att godkänna förbundsstyrelsens verksamhets- och ekonomisk berättelse för föregående år, göra eventuella fyllnadsval, och att vara forum för dialog mellan förbundsstyrelsen och distrikten.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Nytt avsnitt 4,	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Representantskap är ett nytt organ inom DHR. Eftersom förbundsmötesperioden föreslås bli fyra (4) år så är det viktigt att det däremellan tillskapas ett forum för dialog mellan förbundsstyrelsen och distrikten. Tidigare fanns ordförandemöten. Representantskapet ersätter dessa ordförandemöten.

Förbundsstyrelsens ansvar som högsta beslutande organ mellan förbundsmötena förändras ej.

Frågan om ansvarsfrihet prövas som tidigare av förbundsmötet.

Förslag 11

Antalet ledamöter i representantskapet är en ledamot per distrikt, en ledamot från avdelning med mer än 1 000 medlemmar samt förbundets ordförande eller dennes ersättare.

Förbundsstyrelsens ledamöter och revisorer har yttrande och förslagsrätt.

Ingen representation från riksförening.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Nytt avsnitt 4.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Representantskapet är i första hand ett organ för dialog mellan förbundsstyrelsen och distrikten. Därför föreslås att representantskapet ska bestå av en representant från vardera distrikt samt förbundets ordförande eller dennes ersättare. I och med att förbundsstyrelsen får en röstberättigad i representantskapet tillämpas samma princip som gäller vid representationen på förbundsmöte.

Det har vid såväl kongress som förbundsmöte funnits motioner som föreslagit att avdelningar med mer än 1 000 medlemmar ska få egen representation vid förbundsmöte. I och med att det bildas ett nytt organ inom förbundet kan det finnas anledning att låta dessa avdelningar (för närvarande Göteborgs- och Stockholmsavdelningarna) få representation vid representantskapet.

Riksförening har sedan flera år haft rätt att adjungera en ledamot till förbundsstyrelsen. Riksförening har därmed större möjlighet än distrikten att påverka och föra dialog med förbundsstyrelsen. Därför föreslås ingen representation från riksförening till representantskapet.

Förslag 12

Distriktstyrelsen och avdelningsstyrelse där avdelningen har mer än 1000 medlemmar, ska inom sig utse ledamot och ersättare till representantskapet.

Ledamot och ersättare i representantskapet bör utses för en tid av två år.

Ledamot av förbundsstyrelsen är ej valbar till representantskapet.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Nytt avsnitt 4.	§ 3.1	§ 5.1

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Förslaget har förtydligats avseende avdelning med mer än 1000 medlemmar i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Det är en (1) ledamot från respektive distrikt eller i förekommande fall från avdelning som skall väljas till representantskapet. Det är viktigt att den som utses har nära kontakt med distriktsstyrelsen och i förekommande fall avdelningsstyrelsen och därför föreslås att personen ska utses inom styrelsen och att det är styrelsen som utser. Frågan skall således inte behandlas av distriktsårsmötet eller i förekommande fall avdelningsårsmöte.

Mandatperioden för ordinarie ledamot och ersättare i representantskapet föreslås vara två år, alltså samma mandatperiod som gäller för styrelseledamöter i avdelningar och distrikt.

Förslag 13

Förbundsordförande eller vid dennes förhinder vice ordförande skall leda representantskapets möten.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Nytt avsnitt 4.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Vid ordförandekonferenser har det alltid varit förbundsordförande som har varit mötesordförande. Eftersom representantskapet ersätter tidigare ordförandekonferenser är det naturligt att förbundets ordförande även i fortsättningen blir mötesordförande. Representantskapet har inte sådan dignitet att särskild mötesordförande behöver väljas.

Personer som ska väljas för att justera representantskapets protokoll bör utses av representantskapet. Om det behövs en ytterligare ordförande för mötet kan denne väljas av representantskapet.

Förslag 14

Ledamot i representantskapet ska i inför representantskapsmötet ha rätt att till förbundsstyrelsen skriftligen ställa enkla frågor.

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Nytt avsnitt 4.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Det är viktigt att det förs en dialog mellan förbundsstyrelsen och distrikten, men denna dialog bör vara ömsesidig. Därför bör det finnas möjlighet för ledamot i representantskapet att före representantskapets sammanträde ha möjlighet att ställa frågor till förbundsstyrelsen. Dessa frågor ska behandlas vid representantskapets sammanträde. Enkel fråga ska inte förväxlas med motion. Representantskapet ska inte behandla motioner.

Förslag 15

Förbundet ska enligt samma grunder som för förbundsmöte, till ledamot i representantskapet utbetala dagarvode och reseersättning

Medför ändring i

Stadgan för förbundet	Stadgan för distrikt	Stadgan för avdelning
Ingen ändring.	Ingen ändring.	Ingen ändring.

Övervägande efter rådslagsbearbetning:

Ingen ändring i förhållande till det förslag som redovisades i rådslaget.

Samma ersättningsprincip som tillämpas vid förbundsmöte bör tillämpas för ledamöter i representantskapet. Representantskapet förutsätts sammanträda i högst två dagar inklusive ankomst och avresedag.

*****'

Bilaga 2

Förslag till ändring av stadgar som en konsekvens av ändrad förbundsmötesperiod och införande av representantskap

FÖRBUNDSSTADGAR

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<p>§ 1.6 Riksförbundets beslutande organ Riksförbundets beslutande organ är Förbundsmöte Förbundsstyrelsen</p> <p>3. FÖRBUNDSMÖTE</p> <p>§ 3.1 Ordinarie förbundsmöte ----- ----- Ordinarie förbundsmöte hålls vartannat år på plats och tidpunkt som beslutas av förbundsstyrelsen. ----- -----</p> <p>§ 3.3 Förbundsmötets ombud Förbundsmötet är sammansatt av 74 valda ombud samt förbundets ordförande eller dennes ersättare.</p> <p>Riksförbundets styrelseledamöter och revisorer har yttrande och förslagsrätt på förbundsmötet. ----- -----</p>	<p>Riksförbundets beslutande organ är Förbundsmöte Förbundsstyrelsen Representantskap</p> <p>Ordinarie förbundsmöte hålls vart fjärde år under oktober månad på tid och plats som beslutas av förbundsstyrelsen.</p> <p>Ombud väljs inom distrikt och riksförening.</p>

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<p>§ 3.4 Nominering av ombud till förbundsmöte</p>	
<p>Ombud väljs inom valdistrikt.</p>	<p>(utgår, berörda avsnitt är flyttade till stadgar för avdelning, § 4.7) (utgår)</p>
<p>Valdistrikt är DHR:s distrikt samt anslutna riksföreningar</p>	<p>(utgår)</p>
<p>Avdelningarna skall på avdelningsmöte senast den 31 december året före förbundsmöte nominera kandidater till ombud vid förbundsmöte. Varje avdelning skall nominera minst två (2) kandidater och högst det antal som motsvarar det antal ombud valdistriktet skall välja.</p>	<p>(utgår)</p>
<p>Varje medlem inom det egna valdistriktet är nomineringsbar, undantaget den som är ledamot av förbundsstyrelsen.</p>	<p>(utgår)</p>
<p>Distriktets revisorer, som är valförrättare, skall ha besked om vilka som nominerats senast 15 januari det år då förbundsmötet hålles.</p>	<p>(utgår)</p>
<p>Riksförening beslutar själv om tidpunkt och tillvägagångssätt för nominering.</p>	<p>(flyttas till stadgar för avdelning, § 4.7)</p>
<p>Riksförening som är eget valdistrikt skall nominera lägst det antal kandidater till ombud, jämte ersättare för dem som skall väljas.</p>	<p>(utgår)</p>
<p>§ 3.5 Ombudsval till förbundsmöte Antalet ombud för respektive valdistrikt fördelas genom beslut av förbundsstyrelsen med utgångspunkt i det totala antalet medlemmar i avdelningarna inom valdistriktet den 31 oktober året före förbundsmötet.</p>	<p>§ 3.4 Ombudsval till förbundsmöte Antalet ombud för respektive distrikt och riksförening fördelas genom beslut av förbundsstyrelsen med utgångspunkt i det totala antalet medlemmar i riksförening samt avdelningarna inom distriktet den 31 oktober året före förbundsmötet.</p>

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<p>Totalt skall valdistrikten utse 74 ombud. Varje valdistrikt har ett (1) grundmandat. Övriga mandat fördelas bland valdistrikten proportionellt i förhållande till deras medlemsantal.</p> <p>Distriktets revisorer är valdistriktets valförrättare. Revisorer i riksförening som är eget valdistrikt, fungerar som dess valförrättare.</p> <p>Val av ombud till förbundsmöte skall verkställas vartannat år på avdelningens årsmöte.</p> <p>De kandidater som erhållit flest röster blir ordinarie ombud. Övriga kandidater blir ersättare i ordningsföljd efter röstetal. Om lika röstetal skulle uppstå för två eller flera kandidater företas valförrättaren lottning.</p> <p>Ombuds mandatperiod omfattar tiden fr.o.m. det förbundsmöte man valts till ombud till och intill öppnandet av nästa ordinarie förbundsmöte</p> <p>Valförrättarna skall omedelbart efter avslutad röstsammanräkning meddela resultatet till förbundsstyrelsen. Valresultatet anmäles vid distriktets respektive riksförenings årsmöte.</p> <p>§ 3.6 Förhandlingsordning vid förbundsmöte</p> <p style="text-align: center;">----- -----</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelser och årsredovisningar, • Revisorernas berättelse angående deras granskning av förbundsstyrelsens förvaltning och räkenskaper, 	<p>Totalt skall det utses 74 ombud. Varje riksförening och distrikt har ett (1) grundmandat. Övriga mandat fördelas proportionellt på riksförening och distrikt i förhållande till deras medlemsantal.</p> <p>(utgår)</p> <p>Val av ombud till förbundsmöte skall ske på avdelnings årsmöte det år som förbundsmöte infaller eller som poströstning inom avdelning.</p> <p>De kandidater som erhållit flest röster blir ordinarie ombud. Övriga kandidater blir ersättare i ordningsföljd efter röstetal. Om lika röstetal skulle uppstå för två eller flera kandidater företas lottning.</p> <p>(utgår)</p> <p>§ 3.5 Förhandlingsordning vid förbundsmöte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och årsredovisning för föregående verksamhetsår,

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om godkännande av verksamhetsberättelser och årsredovisningar, • Beslut om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om godkännande av verksamhetsberättelse och årsredovisning för föregående verksamhetsår, • Beslut om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen för hela mandatperioden,
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Val av förbundsordförande, förekommande år. 	<ul style="list-style-type: none"> • Val av förbundsordförande,
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ev. fyllnadsval, 	(utgår)
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<p>§ 3.7 Omröstningsbestämmelser vid förbundsmöte</p>	<p>§ 3.6 Omröstningsbestämmelser vid förbundsmöte</p>
<p>§ 3.8 Motioner och förslag till förbundsmötet</p>	<p>§ 3.7 Motioner och förslag till förbundsmötet</p>
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<p>Senast två (2) månader före dagen för förbundsmötets öppnande skall förbundsstyrelsen tillstålla styrelserna för DHR:s avdelningar, distrikt och riksföreningar samt ombuden avskrifter av motionerna tillsammans med förbundsstyrelsens egna yttranden över dem.</p>	<p>Senast fyrtiofem (45) dagar före dagen för förbundsmötets öppnande skall förbundsstyrelsen tillstålla styrelserna för DHR:s avdelningar, distrikt och riksföreningar samt ombuden avskrifter av motionerna tillsammans med förbundsstyrelsens egna yttranden över dem.</p>
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<p>§ 3.9 Valbarhet</p>	<p>§ 3.8 Valbarhet</p>
<p>§ 3.10 Val av förbundsstyrelse, revisorer, stadge- och organisationskommitté samt valberedning</p>	<p>§ 3.9 Val av förbundsstyrelse, revisorer, stadge- och organisationskommitté samt valberedning</p>
<p style="text-align: center;">----- -----</p>	
<p>Hälften av förbundsstyrelsens ledamöter väljs vid varje ordinarie förbundsmöte.</p>	(utgår)
<p style="text-align: center;">-----</p>	

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<p style="text-align: center;">-----</p> <p>§ 3.11 Stadge- och organisationskommitté</p> <p>§ 3.12 Protokoll</p>	<p>§ 3.10 Stadge- och organisationskommitté</p> <p>§ 3.11 Protokoll</p> <p>4. REPRESENTANTSKAP</p> <p>§ 4.1 Representantskapsmöte Representantskap hålls under oktober månad de år som det inte är förbundsmöte på tid och plats som beslutas av förbundsstyrelsen.</p> <p>Förbundsstyrelsen kan vid behov kalla till extra representantskapsmöte.</p> <p>§ 4.1 Representantskapets uppgift Representantskapets uppgift är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att godkänna förbundsstyrelsens verksamhets- och ekonomiska berättelse för föregående år, • Att göra eventuella fyllnadsval avseende de val som skett på föregående förbundsmöte, • Att behandla de frågor som förbundsstyrelsen förelägger representantskapet, • Att vara ett forum för dialog mellan förbundsstyrelsen och distrikten. <p>§ 4.2 Representantskapets sammansättning Representantskapet består av en ledamot per distrikt, en ledamot från avdelning med mer än 1000 medlemmar samt förbundets ordförande eller dennes ersättare.</p> <p>Förbundsstyrelsens ledamöter samt förbundets revisorer har yttranderätt.</p> <p>Distriktsstyrelsen och avdelning med mer än 1000 medlemmar ska inom sig utse en ordinarie ledamot och en ersättare till representantskapet.</p>

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
	<p>Ledamot av förbundsstyrelsen och förbundets revisorer är ej valbar till representantskapet.</p> <p>Representantskapet leds av förbundets ordförande eller dennes ersättare.</p> <p>Förbundsstyrelsen utser sekreterare för representantskapsmötet.</p> <p>§ 4.3 Förhandlingsordning vid representantskapsmöte</p> <p>Vid ordinarie representantskapsmöte skall följande ärenden behandlas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ombudsupprop samt justering av röstlängd, • Antagande av dag- och arbetsordning för representantskapsmötet, • Val av två protokollsjusterare tillika rösträknare, • Behandling av förbundsstyrelsens verksamhets- och ekonomiska berättelse för föregående år, • Behandling av revisorernas berättelse för föregående verksamhetsår, • Behandling av frågor som förbundsstyrelsen hänskjutit till representantskapsmötet, • Behandling av enkla frågor, • Eventuella fyllnadsval. • <p>§ 4.4 Handlingar inför representantskapsmöte</p> <p>Handlingar till representantskapsmöte ska vara representantskapets ledamöter och förbundets revisorer, tillhanda senast 45 dagar före förbundsmötets öppnande</p> <p>§ 4.5 Enkla frågor</p> <p>Ledamot i representantskapet har rätt att till förbundsstyrelsen, före representantskapet, ställa enkel fråga. Frågan skall besvaras på representantskapet.</p>

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
4. FÖRBUNDSSTYRELSEN	5. FÖRBUNDSSTYRELSEN
§ 4.1 Förbundsstyrelsens uppgifter och befogenheter	§ 5.1 Förbundsstyrelsens uppgifter och befogenheter
§ 4.2 Firmateckning	§ 5.2 Firmateckning
5. RÄKENSKAPER OCH REVISION	6. RÄKENSKAPER OCH REVISION
§ 5.1 Verksamhets- och räkenskapsperiod	§ 6.1 Verksamhets- och räkenskapsperiod
§ 5.2 Revision	§ 6.2 Revision
6. ÖVRIGA BESTÄMMELSER	7. ÖVRIGA BESTÄMMELSER
§ 6.1 Verksamhetens inriktning	§ 7.1 Verksamhetens inriktning
§ 6.2 Nationell och internationell samverkan	§ 7.2 Nationell och internationell samverkan
§ 6.3 Riksförbundets varumärke	§ 7.3 Riksförbundets varumärke
§ 6.4 Förlagsverksamhet	§ 7.4 Förlagsverksamhet
§ 6.5 Arv och legat.	§ 7.5 Arv och legat.
7. STADGEÄNDRING, UPPLÖSNING M. M.	8. STADGEÄNDRING, UPPLÖSNING M. M.
§ 7.1 Stadgeändring	§ 8.1 Stadgeändring
§ 7.2 Upplösning av riksförbundet	§ 8.2 Upplösning av riksförbundet

DISTRIKTSSTADGAR**§ 2.5 Förhandlingsordning vid distriktsårsmöte**-----

- Meddelande om valresultatet från valdistriktets val av ombud till förbundsmötet (förekommande år)

-----**§ 3.1 Distriktsstyrelsens uppgifter och befogenheter**-----
-----**§ 4.3 Valförrättare**

Distriktets revisorer skall tjänstgöra som rösträknare vid valdistriktets val av ombud till förbundsmöte.

-----**5. ÖVRIGA BESTÄMMELSER**

- Meddelande om valresultatet avseende val av ombud till förbundsmötet (förekommande år)

Distriktets styrelse skall de år då förbundsmöte hålls, utse särskilda rösträknare för avdelningarnas val av ombud till förbundsmötet. Rösträknarnas uppgift är att räkna antalet avgivna röster för var och en av dem som upptagits på valsedel för val av ombud till förbundsmöte

Distriktsstyrelsen ska inom sig, för en tid av två (2) år, utse en ledamot och en ersättare till förbundets representantskap. Ledamot av förbundsstyrelsen är ej valbar till representantskapet.

(utgår
(utgår)**§ 5.1 Valberedning**

Valberedning för distriktet skall väljas av ordinarie årsmöte. Valberedningen skall bestå av minst tre (3) ledamöter varav en ska väljas som sammankallande.

Valberedningen skall mottaga

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
	<p>nomineringar samt vidta övriga nödvändiga förberedelser och därefter upprätta förslag till sammansättning på de poster som distriktets årsmöte skall välja.</p> <p>Valberedningen skall redovisa samtliga inkomna nomineringar.</p> <p>Valberedningen skall mottaga nomineringar till ombud vid förbundsmöte. Om antalet nomineringar understiger det antal mandat som får väljas inom distriktet, äger valberedningen rätt att utöver de som nominerats föreslå ytterligare kandidater.</p> <p>Valberedningen skall sammanställa en presentation av samtliga nominerade.</p>

AVDELNINGSSTADGAR

<p>§ 4.4 Förhandlingsordning vid årsmöte</p> <p style="text-align: center;">----- -----</p> <ul style="list-style-type: none"> Val av ombud och suppleanter till förbundsmöte. <p>§ 4.7 Nominering och val av ombud till förbundsmöte</p>	<ul style="list-style-type: none"> Val av ombud och suppleanter till förbundsmöte. (Under förutsättning att avdelningen inte tillämpar poströstning.) <p>Varje medlem har rätt att föreslå kandidater till ombud vid förbundsmöte. Förslag skall lämnas till avdelningens styrelse senast det datum som styrelsen anger.</p> <p>Varje medlem inom det distrikt DHR-avdelning tillhör är nomineringsbar undantaget den som är ledamot av förbundsstyrelsen.</p> <p>Medlem i riksförening som har lokalt medlemskap i avdelning tillhörande distriktet är nomineringsbar.</p>
--	--

Nuvarande lydelse	Förslag till ny lydelse
<p>DHR-avdelning skall på avdelningsmöte senast den 31 december året före det år ordinarie förbundsmöte hålles nominera kandidater till ombud vid förbundsmötet.</p>	
<p>Varje avdelning skall nominera minst två och högst det antal kandidater som motsvarar det antal ombud valdistriktet skall välja.</p>	<p>Avdelning nominerar minst två (2) kandidater och högst det antal som motsvarar det antal ombud distriktet skall välja.</p>
<p>Varje medlem inom det valdistrikt DHR-avdelning tillhör är nomineringsbar undantaget den som är ledamot av förbundsstyrelsen.</p>	<p>(flyttat till 2:a stycket inom samma paragraf)</p>
<p>DHR-avdelnings medlemmar väljer på årsmötet det år ordinarie förbundsmöte hålles ombud till förbundsmötet.</p>	<p>Avdelningens styrelse skall senast den 15 januari det år då förbundsmöte hålls, till distriktets valberedning skicka in en förteckning jämte presentation över dem som nominerats.</p>
<p>§ 5.1 Styrelsens uppgifter och befogenheter</p> <p>-----</p> <p>-----</p>	<p>Val av ombud till förbundsmöte skall ske det år förbundsmöte hålls, genom slutna omröstning antingen på avdelningens årsmöte eller om avdelningsstyrelse så beslutar, genom poströstning bland avdelningens medlemmar. Sådan poströstning skall vara avslutad senast den 31 mars.</p>
	<p>I de fall avdelning den 31 oktober har mer än 1000 medlemmar ska avdelningsstyrelsen inom sig, för nästkommande två år, utse en ledamot och en ersättare till förbundets representantskap. Ledamot av förbundsstyrelsen är ej valbar till representantskapet.</p>

Förbundsstyrelsens förslag nr 5
DHR:s manifestationsdagar

Förbunds möte 2005
VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens förslag nr 5

DHR:s manifestationsdagar

Bakgrund

Vid förbundsmötet 2001 beslutades att den gamla DHR-dagen skulle ersättas av en manifestationsdag den 4 oktober. Anledningen var att DHR-dagen hade spelat ut sin roll då det var allt svårare att få medlemmarna i avdelningarna att delta i den typen av utåtriktade aktiviteter.

Sedan dess har manifestationerna den 4 oktober haft följande fokus:

2001	Den otillgängliga busstrafiken.
2002	Postens nya serviceställen
2003	Färdtjänsten
2004	Landets museer

Resultaten vad avser media har varit av varierande kvantitet och kvalitet.

När vi angrep den otillgängliga busstrafiken hade vi avsatta pengar som bl a finansierade bussreklam med budskapet ”Den här bussen kan man åka med om man kommer ombord”. Kampanjen innehöll också ett tryckt kampanjmaterial som distribuerades till ett antal av våra avdelningar.

Resultatet blev relativt bra, med inslag i tidningar, lokal radio och TV4.

Redan från början märktes att engagemanget – och förmågan att delta aktivt var mycket skiftande från avdelning till avdelning.

2002 skickade förbundet centralt ut postpaket till ett par hundra utsedda medlemmar som alltså fick en enkät tillsammans med paketet där dom skulle berätta hur det fungerade på deras utlämningsställe.

Inte ens här, med speciellt utvalda blev det något 100-procentigt gensvar från de som skulle engageras.

Resultat blev bra ur mediesynpunkt, men hela aktionen blev ett ”centralt projekt” även om vi fick lokal press då journalister från landet ringde och ville veta hur det såg ut just i deras spridningsområde.

2003 års manifestationsdag tog sin avstamp i en rikstäckande enkät som publicitetsföretaget Westander hade skickat ut på Stockholmsdistriktets uppdrag för att se hur färdtjänsten fungerade ute i landet.

Också här var gensvaret dåligt ifrån våra avdelningar och trots att de hade fått lokala pressreleaser som skulle skickas till de lokala tidningarna så var det mediala resultatet inte imponerande.

2004 bad vi återigen våra avdelningar om hjälp med att inventera ett antal lokaler. Vi hade tidigare under året genomfört en enkät med hjälp av vissa utvalda avdelningar där vi inventerade de statliga museerna och länsdito och till den 4 oktober fyllde vi på med sim- och idrottshallar samt de allsvenska fotbollsarenorna och elitseriearenorna i ishockey.

Resultatet var dystert. Vi fick ytterst få inventeringar i retur från våra avdelningar. Det material som höll måttet var museerna vilket således fick utgöra underlag för pressaktiviteterna den 4 oktober.

Pressen blev därefter, några artiklar men inte särskilt stort PR-värde för oss. Parallellt med vår manifestationsdag har sedan länge den s k Internationella Handikappdagen arrangerats den 3 december.

Denna dag har i Sverige inte orsakat speciellt stor uppståndelse medan den internationellt har en betydligt högre status.

Under de senaste åren har också samarbetet med de andra rörelsehinderorganisationerna utvecklats och förstärkts inom det s k RHOS-samarbetet (Reumatikerförbundet, DHR, NHR, RBU och RTP).

Under 2003 och 2004 har i Stockholm genomförts en tillgänglighetsmarsch, en marsch som stöds av en mängd organisationer och som bör ha en potential att bli något riktigt stort. I Stockholm naturligtvis, men kanske på sikt också på andra platser i landet där man samma dag skulle kunna ha lokala stödmarscher istället för att åka till Stockholm. Med tanke på de svårigheter som finns när det gäller att engagera avdelningarnas medlemmar i aktiviteter där ansvaret för genomförandet ligger lokalt så är det bättre att lägga kansliets resurser på ett centralt genomfört evenemang, t ex tillgänglighetsmarschen.

För att de medlemmar och avdelningar som inte har möjlighet att åka till Stockholm för att delta i ”Tillgänglighetsmarschen” inte skall sakna en utåtriktad årlig aktivitet vill Förbundsstyrelsen istället uppmuntra dessa till aktiviteter den 3 december.

Ämnet för aktiviteten på den Internationella Handikappdagen skulle kunna skifta från plats till plats beroende på vilka frågor som känns mest angelägna just i den kommunen men en intressant tanke vore att man lokalt valde tema – och genomförde aktiviteten med någon eller några av våra systerorganisationer i RHOS.

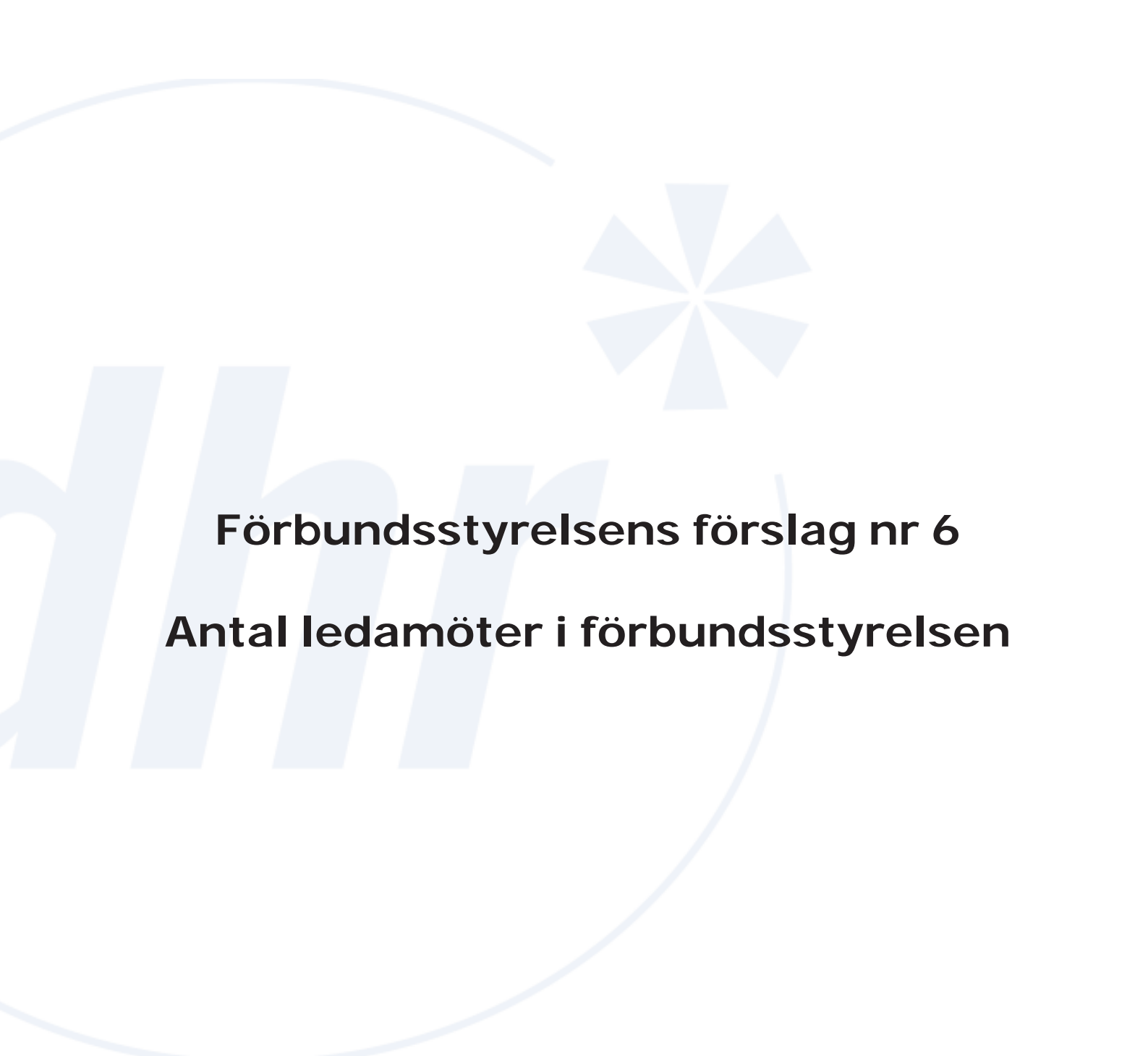
En fördel med att byta 4 oktober mot 3 december är att allmänhetens associationer går i rätt riktning. Den 3 december har aldrig varit något annat än Internationella Handikappdagen, den 4 oktober förknippas fortfarande av många som den dag då de borgerliga gick ut för att ”Stoppa löntagarfonderna”.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstyrelsen besluta

att avskaffa den 4 oktober som DHRs manifestationsdag;

att tillsammans med Förbundet Unga Rörelsehindrade satsa på den tillgänglighetsmarsch som genomförs i Stockholm tillsammans med en mängd andra organisationer till stöd för att bristande tillgänglighet skall utgöra en laglig grund för anmälan om diskriminering;

att uppmuntra avdelningar och distrikt att genomföra lokala/regionala aktioner i samband med den internationella handikappdagen den 3 december. Gärna tillsammans med andra rörelsehinder- och/eller handikapporganisationer.

Förbundsstyrelsens förslag nr 6
Antal ledamöter i förbundsstyrelsen

Förbundsmöte 2005
VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens förslag nr 6

Antal ledamöter i förbundsstyrelsen

Enligt De Handikappades Riksförbunds (DHR) stadgar, § 3.10, skall förbundsstyrelsen vara sammansatt av elva ledamöter inklusive ordföranden.

Förbundets ekonomiska situation med upprepade budgetunderskott har tvingat fram en stark prioritering av den intressepolitiska verksamheten och därmed nedskärning av personalen och administrationen.

I samband med besparingsåtgärderna har frågan väckts om en minskning av antalet ledamöter i förbundsstyrelsen.

Invändningen mot förslaget om minskat antal ledamöter är att demokratin försvagas i förbundet. Det är viktigt att hela landet representeras i förbundsstyrelsen. Vi anser att det är möjligt att i fortsättningen driva verksamheten med nio ledamöter i styrelsen.

Revisorerna och förbundsstyrelsen har diskuterat ytterligare en besparing. Förbundet har nu en auktoriserad revisor och tre förtroendevalda revisorer samt två revisorsuppleanter. Förslag kommer att läggas vid förbundsmötet år 2007 om en minskning av antalet förtroendevalda revisorer från tre till två.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsmötet

att minska antalet ledamöter i förbundsstyrelsen från elva till nio,

att § 3.10 (andra stycket) i riksförbundets stadgar ändras enligt följande,

Nuvarande lydelse:

Förbundsstyrelsen skall vara sammansatt av elva ledamöter inklusive förbundsordföranden. Förbundsstyrelsen skall bestå av en majoritet av personer med rörelsehinder.

Föreslagen lydelse:

Förbundsstyrelsen skall vara sammansatt av **nio** ledamöter inklusive förbundsordföranden. Förbundsstyrelsen skall bestå av en majoritet av personer med rörelsehinder.

att beslutet om ändring av § 3.10 (andra stycket) i riksförbundets stadgar avseende antal ledamöter i förbundsstyrelsen skall gälla från och med förbundsmötet 2005,

att förklara beslutet omedelbart justerat.

Förbundsstyrelsens förslag nr 7

Ändring av stadgan i ändamålsparagrafen

Förbundsstämma 2005

VEJBYSTRAND, 6-8 OKTOBER

Förbundsstyrelsens förslag nr 7

Ändring av stadgan i ändamålsparagrafen

Förbundsstyrelsen anser att avsnittet i stadgan som fastslår att DHR är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation skall placeras under ändamålsparagrafen.

Detta återfinns i nuvarande stadgar under § 6.1, avsnittet verksamhetens inriktning. Förbundsstyrelsen föreslår därför en flyttning av avsnittet från § 6.1 till § 1.2.

Stadge- och organisationskommittén, SOK, redovisar i sin rapport till förbundsmötet att man vid detta förbundsmöte inte avser att föreslå förbundsmötet någon stadgeändring utöver de som är en följd av förslaget om förändrad förbundsmötesperiod.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsmötet besluta

att uppdra till SOK att göra erforderlig förändring av stadgan i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.